

پایان‌هاشت

زلزله اخیر در امر پژوهش در دانشگاهها

◀ **رسول جعفریان**

اسم فرهنگستان [...] بنیاد گذاشتند، دنبال می کنند، فعالیت که تاکنون و در طول این چهل سال، نه تنها نتیجه محسوس نداشته، بلکه کارنامه این بیشتر اسباب تمسخر گشته و گاه عناوین پژوهشی آن، مثل شماری از عناوین که صفحه این استاد گرامی آمده، مادر فرزند مرده را هم به خنده واداشته است. تا این لحظه دوستان و عزیزان می توانند این صفحه را در وبسایت دانشگاه علم و صنعت مشاهده بفرمایند.

از این عجایب این این یک قرن گذشته فراوان دیده ایم که البته هر کدام با گرایش خاصی وارد این بحث شده و از آن خارج گشته و باز مرحله بعدی و بعدی تکرار شده است. همین الان جلوی بنده کتابی با نام «تطبیقات کریمی» هست که در تاریخ سوم شعبان ۱۳۵۳ ق / ۲۱ آذر ۱۳۷۰ در ۸۴ صفحه منتشر شده و با دهها عنوان و توضیح، کورنیده است تا علوم جدید را از قرآن استخراج کند. یکی عنوان در صفحه ۱۵ این است:
«انتخاب از اسید کربونیک و مکروب» [کدام عنوانی دیگر در صفحه ۶۶:
«قوه الکتریسته در حال نطق یا قوه دفاعیه از برای» که آن را با چندین روایت از جمله «بموت المؤمن بکل مینه لا الاصفاع لا لاحده و هو بذکر الله» تطبیق داده، و موارد فراوان دیگر. اگرچه این موارد در روزگار ما فراوان بوده و هست، باید گفت، حتی در دنیای قدیم هم گاه این تلاش‌ها صورت می گرفت و همه اینها ناشی از این بود و هست که کسانی ظاهر از روی دلسوختگی، تلاش دارند همه مسائل علمی روز را که بشر را شگفت زده کرده، از دل قرآن و حدیث دریاورند.
پس الهاماست که کلیپ‌های متعددی از اظهار نظرهای شگفت از خطیبان، در این باره منتشر می شود و جالب آن که در یکی از شبکه‌های معروف بیرون تلاش مستمری برای توزیع و تبیین و تأکید بر اینها صورت می گیرد و صد البته که روی جوانان و مردمان فهمیده، اثر هم می ندارد. ما مسلمانان، عموماً پرونده درخشانی در علم و دانش جدید نداریم، و همه اش به گذشته‌های دوری می نازیم که باید گفت، اگر هم درست بوده، خیلی ربطی به دین نداشته و البته بنا هم نهاده داشته باشد. تحول علمی مربوط به نوع پیش ما نسبت به علم، تلاش ما، برنامه ریزی، متناصب کردن آن با نیازهای روز و به‌سیاری از امور دیگر و مصداق روشن «حتی یغیروا ما بانفسهم» است.

مشکل این است که این امر، به پایان نامه‌ها دانشگاهی ورود کرده و گاه عناوینی از این دست در این حوزه دیده می شود. قرار است پایان نامه‌های و رساله‌های دانشگاهی، اساس پیشرفت علم و دانش باشند، اما مع الاسف، سلایق خاصی که در بسیاری از این مراکز هست، مسیر آنها را به سمت و سویی می برد، که نه تنها دردی از علم و دانش را دوا نمی کند، بلکه سبب بی اعتمادی کلی به روند دانش در ایران می شود. در این زمینه، نسبت به مراکز که در کشور به نوعی با دین ارتباط دارند، حوزه‌های علمیه اما در برادران و خواهران و مراکز و ترکیبی از دانشگاه – حوزه هستند، یا موسساتی که به اوفاق ارتباط دارند، پیوزده رشته علوم قرآن و حدیث که به وفور در دانشگاه‌های مختلف وجود دارد، باید نظارت و دقت بیشتری داشت.

عجیب است که حتی برخی از این پایان نامه‌ها، در ایراندک که طبق قانون، باید همه آنها را دانشسته باشند، وجود ندارد تا در مرئی و منظر و نقد و بررسی دیگران قرار گیرد. بسیاری از این پایان نامه‌ها خود این مراکز مورد استفاده دانشجویان بعدی هست، و ذهن آنها را هم می سازد، و سستی را در تحقیق پایه گذاری می کند که اگر نگران کهنه نباشد، بسا هیچ ثمری نداشته باشد.
به نظر می رسد، نظارت بر امر کلی پیشرفت علم، جدای از وظیفه‌ای بر دوش استادان، رؤسای دانشگاه‌ها، و وزیر آموزش عالی هست، بر عهده نهادی مانند فرهنگستان علوم هم هست که این امر را رصد کرده و با بررسی جلسات تخصصی از متخصصان هر رشته، توصیه‌های لازم را بنماید. مگر کشور ما چه قدر امکانات دارد که همین مقدار پول و هزینه‌ها، صرف اموری نشود که علم را از مسیری جز تدقیق و تدبر پیش برده و مانند اسب آسیاب، همه را در محوری برای فکر یگرواند؟ باز به آن اسب، کندی را آرد می کند، در اینجا اغلب مثل آب دره‌اوان کوبیدن، هیچ ثمری در پی ندارد. بنده ناچار بومد نظرم را بنویسم. شاید خطا رفته باشم، در آن صورت از خدائون می‌خواهم از خطایی من نگذرد و به این ملت رحم نماید.

گنج‌گاه فرهنگی

مسئند «شرقی» در توکیو اکران می‌شود

مراسم رونمایی از مسندد «شرقی» زندگینامه‌های پروفسور آرتورو تسوسو-سه‌شینه ۲۰ مردادماه برابر با ۲۴ جولای در توکیو برگزار می‌شود. در آستانه نودمین سال روایت رسمی ایران و ژاپن، مسندد «شرقی» پرتپای از زندگی، آثار و افکار و اندیشه‌های پروفسور «توشیهیکوایزوتسو»اسلام‌شناس‌شهر ژاپنی در توکیو برقرار می‌شود. این مراسم از سوی سفارت و رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری کارگروان مجموعه برقرار می‌شود.

فرزند فروغ خرداد درگذشت

کامیار شاپور فرزند فروغ خرداد و پرویز شاپور در ۶۶سالگی درگذشت. به گزارش خبرگزاری ایبنا، کامیار فرزند فروغ خرداد و پرویز شاپور که مدتی به خاطر بیماری‌های ربوی در بیمارستان بستری بود صبح روز گذشته (دوشنبه، ۱۵ تیرماه) به دلیل ایست قلبی از دنیا رفت. کامیار شاپور متولد ۲۹ خرداد ۱۳۱۳ بود؛ پسری که هم فروغ در شعرهایش به او اشاره کرده و هم شاپور از نامش، «کامی»، به عنوان نام مستعار خود استفاده کرده است. او نقاشی می‌کشید و مدتی هم در موسیقی پیانو فعالیت داشت.

فروش مجموعه شعر «شط شیرین رویا» به نفع کودکان بهزیستی

سرویس فرهنگی: بانو «مهناز صفری» شماری از مجموعه شعر جدید خود به نام «شط شیرین رویا» را در بازار مخصوص و به‌نفع کودکان بهزیستی در معرض فروش گذاشت و خود نیز نسخه‌های بفروش رفته را برای خریداران امضاء کرد.

شط شیرین رویا» که چندی پیش توسط انتشارات «پایگان ایرانیان» به بازار نشر عرضه شد، دبیر گزیده‌های مثنوی و رباعی‌های این شاعر- معاصر است را پیش از این مجموعه شعر «حبرریخا» را منتشر کرده بود. پیش از آن نیز مجموعه‌های «زیر پلک خیس» و «سرسوز مادران بر» از این شاعر در فعال در حوزه شعر مجازی و محافل ادبی تهران منتشر شده است و اشعاروی با زبانی بی تکلف و ساده‌سر و مایل است که آوازش به دور هر نوع پیچیدگی زبانی به مخاطب منتقل شود. یکی از غزلهای این مجموعه و او را به مرور می‌کنیم:

به دور یا هیاموی دنیا کجایی؟ شلب شط شیرین رویا کجایی؟ به اقرار اینبهایی تماشا تو ای واژه تلخ غمنا کجایی؟ رسدلم به پایانی از بوسه و گل هال، صمیم افرز فردا کجایی؟ تویی عصای صدف از ستاره بگو تا کجایا، تا کجایا؟
به لامز به توضیح است که بازار عرضه و فروش محصولات فرهنگی به همت بهزیستی در زمینه «ترکیب» برای برگزار می‌شود و خیرین با حضور و خرید محصولات از این بازار تلاش می‌کنند از کودکان این مجتمع حمایت کنند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

با تأکید براینکه هنرمندان پیشکسوت جریان خلاق تاریخ هستند، گفت : امروز باید بیش از گذشته از هنرمندان پیشکسوت در تصمیم گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌ها استفاده و بهره برد. به گزارش ایرنا، سید عباس صالحی در تین تجلیل از هنرمندان پیشکسوت شگفت در حوزه قرآن و همایش‌های پارسه در گفت و گویی صمیمی با هنرمندان پیشکسوت مشغول کرد، برخی دیگر از تلاشهای ناموفقی است که کسانی برای ایجاد نوعی تمدن دینی آن هم با مدلی که زمانی به رقم حده ای (در حد جایی به زعمش) به یاد داشتند، دنبال می کنند، فعالیت که تاکنون و در طول این چهل سال، نه تنها نتیجه محسوس نداشته، بلکه کارنامه این بیشتر اسباب تمسخر گشته و گاه عناوین پژوهشی آن، مثل شماری از عناوین که صفحه این استاد گرامی آمده، مادر فرزند مرده را هم به خنده واداشته است. تا این لحظه دوستان و عزیزان می توانند این صفحه را در وبسایت دانشگاه علم و صنعت مشاهده بفرمایند.

از این عجایب این این یک قرن گذشته فراوان دیده ایم که البته هر کدام با گرایش خاصی وارد این بحث شده و از آن خارج گشته و باز مرحله بعدی و بعدی تکرار شده است. همین الان جلوی بنده کتابی با نام «تطبیقات کریمی» هست که در تاریخ سوم شعبان ۱۳۵۳ ق / ۲۱ آذر ۱۳۷۰ در ۸۴ صفحه منتشر شده و با دهها عنوان و توضیح، کورنیده است تا علوم جدید را از قرآن استخراج کند. یکی عنوان در صفحه ۱۵ این است:
«انتخاب از اسید کربونیک و مکروب» [کدام عنوانی دیگر در صفحه ۶۶:
«قوه الکتریسته در حال نطق یا قوه دفاعیه از برای» که آن را با چندین روایت از جمله «بموت المؤمن بکل مینه لا الاصفاع لا لاحده و هو بذکر الله» تطبیق داده، و موارد فراوان دیگر. اگرچه این موارد در روزگار ما فراوان بوده و هست، باید گفت، حتی در دنیای قدیم هم گاه این تلاش‌ها صورت می گرفت و همه اینها ناشی از این بود و هست که کسانی ظاهر از روی دلسوختگی، تلاش دارند همه مسائل علمی روز را که بشر را شگفت زده کرده، از دل قرآن و حدیث دریاورند.

پس الهاماست که کلیپ‌های متعددی از اظهار نظرهای شگفت از خطیبان، در این باره منتشر می شود و جالب آن که در یکی از شبکه‌های معروف بیرون تلاش مستمری برای توزیع و تبیین و تأکید بر اینها صورت می گیرد و صد البته که روی جوانان و مردمان فهمیده، اثر هم می ندارد. ما مسلمانان، عموماً پرونده درخشانی در علم و دانش جدید نداریم، و همه اش به گذشته‌های دوری می نازیم که باید گفت، اگر هم درست بوده، خیلی ربطی به دین نداشته و البته بنا هم نهاده داشته باشد. تحول علمی مربوط به نوع پیش ما نسبت به علم، تلاش ما، برنامه ریزی، متناصب کردن آن با نیازهای روز و به‌سیاری از امور دیگر و مصداق روشن «حتی یغیروا ما بانفسهم» است.

مشکل این است که این امر، به پایان نامه‌ها دانشگاهی ورود کرده و گاه عناوینی از این دست در این حوزه دیده می شود. قرار است پایان نامه‌های و رساله‌های دانشگاهی، اساس پیشرفت علم و دانش باشند، اما مع الاسف، سلایق خاصی که در بسیاری از این مراکز هست، مسیر آنها را به سمت و سویی می برد، که نه تنها دردی از علم و دانش را دوا نمی کند، بلکه سبب بی اعتمادی کلی به روند دانش در ایران می شود. در این زمینه، نسبت به مراکز که در کشور به نوعی با دین ارتباط دارند، حوزه‌های علمیه اما در برادران و خواهران و مراکز و ترکیبی از دانشگاه – حوزه هستند، یا موسساتی که به اوفاق ارتباط دارند، پیوزده رشته علوم قرآن و حدیث که به وفور در دانشگاه‌های مختلف وجود دارد، باید نظارت و دقت بیشتری داشت.

عجیب است که حتی برخی از این پایان نامه‌ها، در ایراندک که طبق قانون، باید همه آنها را دانشسته باشند، وجود ندارد تا در مرئی و منظر و نقد و بررسی دیگران قرار گیرد. بسیاری از این پایان نامه‌ها خود این مراکز مورد استفاده دانشجویان بعدی هست، و ذهن آنها را هم می سازد، و سستی را در تحقیق پایه گذاری می کند که اگر نگران کهنه نباشد، بسا هیچ ثمری نداشته باشد.
به نظر می رسد، نظارت بر امر کلی پیشرفت علم، جدای از وظیفه‌ای بر دوش استادان، رؤسای دانشگاه‌ها، و وزیر آموزش عالی هست، بر عهده نهادی مانند فرهنگستان علوم هم هست که این امر را رصد کرده و با بررسی جلسات تخصصی از متخصصان هر رشته، توصیه‌های لازم را بنماید. مگر کشور ما چه قدر امکانات دارد که همین مقدار پول و هزینه‌ها، صرف اموری نشود که علم را از مسیری جز تدقیق و تدبر پیش برده و مانند اسب آسیاب، همه را در محوری برای فکر یگرواند؟ باز به آن اسب، کندی را آرد می کند، در اینجا اغلب مثل آب دره‌اوان کوبیدن، هیچ ثمری در پی ندارد. بنده ناچار بومد نظرم را بنویسم. شاید خطا رفته باشم، در آن صورت از خدائون می‌خواهم از خطایی من نگذرد و به این ملت رحم نماید.

عجیب است که حتی برخی از این پایان نامه‌ها، در ایراندک که طبق قانون، باید همه آنها را دانشسته باشند، وجود ندارد تا در مرئی و منظر و نقد و بررسی دیگران قرار گیرد. بسیاری از این پایان نامه‌ها خود این مراکز مورد استفاده دانشجویان بعدی هست، و ذهن آنها را هم می سازد، و سستی را در تحقیق پایه گذاری می کند که اگر نگران کهنه نباشد، بسا هیچ ثمری نداشته باشد.
به نظر می رسد، نظارت بر امر کلی پیشرفت علم، جدای از وظیفه‌ای بر دوش استادان، رؤسای دانشگاه‌ها، و وزیر آموزش عالی هست، بر عهده نهادی مانند فرهنگستان علوم هم هست که این امر را رصد کرده و با بررسی جلسات تخصصی از متخصصان هر رشته، توصیه‌های لازم را بنماید. مگر کشور ما چه قدر امکانات دارد که همین مقدار پول و هزینه‌ها، صرف اموری نشود که علم را از مسیری جز تدقیق و تدبر پیش برده و مانند اسب آسیاب، همه را در محوری برای فکر یگرواند؟ باز به آن اسب، کندی را آرد می کند، در اینجا اغلب مثل آب دره‌اوان کوبیدن، هیچ ثمری در پی ندارد. بنده ناچار بومد نظرم را بنویسم. شاید خطا رفته باشم، در آن صورت از خدائون می‌خواهم از خطایی من نگذرد و به این ملت رحم نماید.

عجیب است که حتی برخی از این پایان نامه‌ها، در ایراندک که طبق قانون، باید همه آنها را دانشسته باشند، وجود ندارد تا در مرئی و منظر و نقد و بررسی دیگران قرار گیرد. بسیاری از این پایان نامه‌ها خود این مراکز مورد استفاده دانشجویان بعدی هست، و ذهن آنها را هم می سازد، و سستی را در تحقیق پایه گذاری می کند که اگر نگران کهنه نباشد، بسا هیچ ثمری نداشته باشد.
به نظر می رسد، نظارت بر امر کلی پیشرفت علم، جدای از وظیفه‌ای بر دوش استادان، رؤسای دانشگاه‌ها، و وزیر آموزش عالی هست، بر عهده نهادی مانند فرهنگستان علوم هم هست که این امر را رصد کرده و با بررسی جلسات تخصصی از متخصصان هر رشته، توصیه‌های لازم را بنماید. مگر کشور ما چه قدر امکانات دارد که همین مقدار پول و هزینه‌ها، صرف اموری نشود که علم را از مسیری جز تدقیق و تدبر پیش برده و مانند اسب آسیاب، همه را در محوری برای فکر یگرواند؟ باز به آن اسب، کندی را آرد می کند، در اینجا اغلب مثل آب دره‌اوان کوبیدن، هیچ ثمری در پی ندارد. بنده ناچار بومد نظرم را بنویسم. شاید خطا رفته باشم، در آن صورت از خدائون می‌خواهم از خطایی من نگذرد و به این ملت رحم نماید.

کازگروه ششمین دوره جایزه فرهنگستان به رسانه‌ها در اولین جلسه خود، مالک انتخاب رسانه‌ها برای شرکت در این جایزه را در حد جاری، به جای طرح رتبه‌بندی وزارت ارشاد، فراخوان عمومی، اعلام کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، نخستین جلسه کازگروه ششمین دوره جایزه فرهنگستان به رسانه‌ها، با حضور غلامعلی حداد عادل، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی و محمد سلطانی فر، معاون مطبوعاتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، برقرار شد.
در این جلسه، پس از سخنرانی و گفتگو درباره کلیات این جایزه و نحوه اجرای مراحل مختلف آن تصمیماتی گرفته شد.

رئیس سازمان امور دانشجویان وزارت علوم با تأکید بر اینکه از دانشجویی به دانشجویان متقاضی به دانشجویی دوره کارشناسی متقاضی تحصیل در خارج از کشور تعلقی نمی‌گردد، گفت: دانشجویان جدیدالورود متقاضی تحصیل در خارج از کشور در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری می‌توانند بدون هیچ مشکلی از دانشجویی دریافت کنند.

دکتر مجتبی صدیقی در گفتگو با ایسنا، ضمن اعلام این مطلب به آخرین وضعیت پرداخت ارز دانشجویی اشاره کرد و افزود: پرداخت شرط مامه اول از دانشجویی با موافقت بانک مرکزی تا آخر شهریور ماه جاری به اتمام می‌رسد و ثبت نام کشش مامه دوم دریافت ارز دانشجویی نیز به زودی از طریق سازمان امور دانشجویان اعلام خواهد شد.

رئیس سازمان امور دانشجویان خاطرنشان کرد: دانشجویانی که برای اولین بار برای تحصیل به خارج از کشور اعزام شوند نیز در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری می‌توانند ارز دانشجویی دریافت کنند، اما اساساً تصمیمات اعلام شده از دانشجویی به دانشجویان جدیدالورود دوره‌های کارشناسی پرداخت نخواهد شد. دکتر صدیقی تأکید کرد: براساس تفاهات‌های صورت گرفته، دانشجویان جدید دوره کارشناسی، باید دانشگاه‌های داخل را به عنوان محل تحصیل خود انتخاب کنند و

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد

شاهین فرهت دبیر سی و چهارمین جشنواره موسیقی فجر شد</

وجود ذخایر نفت و گاز در مناطق جنوبی کشور و خلیج فارس موجب شد تا توجه کمتری به ذخایر نفت و گاز دریای خزر شود. ولی در سال های اخیر شرکت ملی نفت بهره برداری از ذخایر نفت و گاز این منطقه را به صورت کار قرار داده که شناسایی میدان سردار جنگل در این راستا بوده است.

علاوه بر این، در اوایل فروردین ۱۳۹۷ با سفر رئیس جمهوری ایران به جمهوری آذربایجان ۸ سند و تفاهنامه بین این دو کشور امضاء شده است که یکی از این سندهای همکاری مربوط به بخش نفت و گاز است.

وزارت نفت در رابطه با این سند همکاری بیان کرده است که سند همکاری ایران و جمهوری آذربایجان برای انجام فعالیت های مشترک در لوک های اکتشافی خزر با حضور رؤسای جمهوری دو کشور امضا شد.

همچنین به گفته وزیر نفت ایران، در این سند همکاری تفاهم شده است تا دو طرف نفتی مهم از خزر با همکاری دو کشور و بدون ورود به رژیم حقوقی به صورت ۵۰ – ۵۰ توسعه داده شود. بررسی ها نشان می دهد که هدف ازاضای این سند همکاری، توسعه بلوک نفتی البرز و آلوو در جمهوری آذربایجان است.

دراپچه خزر از سه ناحیه شمالی، مرکزی و جنوبی تشکیل شده و بین کشورهای ایران،جمهوری آذربایجان، روسیه، قزاقستان و ترکمنستان قرار دارد که از نظر سطح تقریباً مساوی ولی از نظر حجم آب متفاوتند. در بخش شمالی مرکزى قرار دارد که عمق متوسط آن در حدود ۱۶متر است. بخش مرکزی دریا خزر در عمق ۱۲ – ۱۰ متر و حداکثر به ۲۶ متر می رسد. در حدود یک سوم آب در بخش مرکزی قرار دارد که عمق متوسط آن در حدود ۱۷متر است. بخش مرکزی فرورفتگی بزرگی با جهت شمال غربی جنوب شرقی است. طول این فرورفتگی در حدود ۵۰۰ کیلومتر و عرض آن بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ کیلومتر است. بخش جنوبی عمیق ترین قسمت دریاچه است که حداکثر عمق آن به ۱۰۰۰ متر می رسد و عمق متوسط آن ۳۲۵ متر است و در حدود دومو بقیه آب دریا در این قسمت وجود دارد.

بسا توجه به مختصاتى که در رابطه دریای خزر بیان شده است، می توان گفت که ایران در محدوده ای قرار دارد که بخش عمیق دریای خزر را شامل می شود. مقایسه شرایط دریای خزر و خلیج فارس حاکی از این موضوع است که حفاری در خلیج فارس فاقد قاره در عمق کمتر از ۱۰۰ متر انجام می گیرد، درحالیکه عمق دریا در بخش جنوبی دریای خزر حداکثر ۱۰۰۰ متر و به طور متوسط ۳۲۵ متر است. از این رو حفاری در دریای خزر نیازمند تکنولوژی های خاص حفاری خفای خزر است.

بررسی شرایط چپانه ها در ناحیه خلیج فیارس حاکی از آن است که این حفاری ها عموماً در عمق های آب بین ۲۰ تا ۹۰ متر انجام می پذیرد که در آنها لوله راهنما از کف دریا تا روی سکو حفاری بالا آمده و شیرهای فوران گیر و تجهیزات تاج چاره روی این لوله راهنما و بر روی سکو قرار می گیرد. در خشکی با فراگیری دستگاه حفاری بر روی زمین و در ابهای کم عمق حفاری به کمک دستگاه با پایه های متحرک که

در کف دریا ثابت می شود، انجام می پذیرد. اما براسی حفاری در بخش های عمیق دریای خزر سسکوی مورد استفاده از نوع نیمه شناور است که برای پایداری آن از هشت لنگر که با زنجیر به سکو متصل شده است،استفاده می شود. همچنین موج های بلند ممکن است پایداری سکو را با مشکل مواجه کرده و درموردی موقتاً به توقف عملیات حفاری منجر شود. جریان های آب در زیر بستر دریا بسته های گازی نزدیک به سطح و هیدرات های گازی هم می تواند موجب اختلال در عملیات حفاری شود و در مواردی خطر آفرین

است. با توجه به کشف میدان سردار جنگل، می توان گفت که ایران تا حدودی باتکنولوژی اکتشاف در ابهای عمیق آشناست، ولی استخراج و بهره برداری نفت در ابهای عمیق موضوعی است که ایران تجربه ای در این رابطه ندارد.

منابع نفت و گاز دریای خزر
در نقشه ژئوپلیتیک انرژی، دریای خزر جایگاه ویژه ای دارد. در این نقشه دو ذخیره بزرگ انرژی و چندین ذخیره کوچک انرژی قابل شناسایی هستند که همگی ارزش استراتژیک

گندری پر میاه‌پین نفت و گاز خزر

گاز دارند، بیشتر است. در مورد ذخایر نفت هم نمسی توان گفت حجم ذخایرنفتی دریای خزر در حدی است که بتواند جانشینی برای ذخایر نفتی خلیج فارس باشد.سولی اگر ذخایر ممکن نفت این منطقه هم لحاظ شود، مقدار آن بیشتر از ذخایر نفت کشورهای همچون نیجریه، لیبی و نروژ است.
ازاین رو ذخایر نفت و گاز دریای خزر مورد توجه بازار انرژی دنیاست. به لحاظ تولید هم اطلاعات و آمارهای گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا(EIA)نشان می دهد که تنها کشور ایران هیچ تولیدی از

ذخایر نفت و گاز حوزه دریای خزر نداشتند و جمهوری آذربایجان در بین کشورهای حاشیه دریای خزر بیشترین میزان نفت را از این ذخایر داشته است.

بیشی از ۹۴ درصد نفت و گاز (۱ / ۹۴) اگرچه اختلافاتی بر روی مالکیت ذخایر نفت و گاز دریای خزر بین کشورهای این حوزه وجود دارد، اسماً آفریقا، دریای مدیترانه و خلیج فارس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکانشان می دهد که قزاقستان و جمهوری آذربایجان بیشترین ذخایر نفت و گاز دریای خزر را در اختیار دارند.

ذخایر نفت و گاز دریای خزر در مقایسه با کشورهای حاشیه خلیج فارس نشان می دهد که ذخایر گاز این منطقه حدوداً ۱۲ درصد (۳۷۸ / ۵ میلیون بشکه و ۳ / ۱۲۲ میلیارد متر مکعب بوده است. همچنین حدود ۸۶ درصد از تولیدتجمعی نفت و ۹۷ درصد از تولید تجمعی گاز توسط کشور جمهوری آذربایجان انجام شده است. علاوه بر این، برآوردها نشان می دهد که تولید تجمعی دریاها به خلیج فارس است. در واقع ذخایر نفت و گاز این دریا به ترتیب ۳۷۸ / ۵ میلیون بشکه و ۳ / ۱۲۲ میلیارد متر مکعب بوده است. همچنین حدود ۸۶ درصد از تولیدتجمعی نفت و ۹۷ درصد از تولید تجمعی گاز توسط کشور جمهوری آذربایجان انجام شده است.

بنابراین شرکت های خلیج فارس است. در واقع برای ذخایر گازی خلیج فارس دانست، ولی این نکته باید در نظر گرفته شود که ذخایر گازی دریای خزر از ذخایر گازی کشورهای همچون کانادا، نروژ، هلند و انگلیس که سهم بالایی در صادرات

حاشیه طی ای سال ها حدوداً ۲۶۰ میلیارد دلار بوده است.

توافقات و اختلافات کشورهای حوزه دریای خزر
پنج کشور حاشیه دریای خزر چارچوب کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریایی این منطقه را در نوامبر ۲۰۰۳ در تهران امضا کردند. در بخش شمالی این دریا، کشورهای روسیه و قزاقستان در جولای ۱۹۹۸ توافقنامه تعیین حدود در بستر شمالی دریای خزر را برای بهره برداری در بستر شمالی دریای خزر

آذری و کیز (که در ترکمنستان به ترتیب عثمان، عمر و سردار نامیده می شوند) و کشورهای ایران و جمهوری آذربایجان هم بر روی مالکیت میدان البرز (که در جمهوری آذربایجان آلوو نامیده می شود) اختلاف دارند.

الته در اوایل فروردین ۱۳۹۷ ایران طی مذاکراتی که با کشور جمهوری آذربایجان درباره با توسعه میدان البرز داشته، به تفاهنامه ای رسیده است که دو کشور با همکاری یکدیگر بدون در نظر گرفتن رژیم حقوقی دریای خزر، این میدان را توسعه دهند.اگرچه اجرای این توافق در مراحل اولیه خود قرار دارد ولی می توان گفت که گام نخست برای حلود ایران در بهره برداری نفت و گاز دریای خزر است.

محسور ایران در بهره برداری از ذخایر نفت و گاز خزر
در صورت و اهمیت حضور ایران در بخش نفت و گاز دریای خزر را می توان در ابعاد زیر بررسی کرد:
•بهره برداری از ذخایر نفت و گاز:براساس گزارش های سازمان های بین المللی نفت و گاز در سال ۲۰۱۶ ذخایر اثبات شده نفت و گاز دریای خزر به ترتیب ۲۵ / ۷ میلیارد بشکه و ۱۰۶ تریلیون فوت مکعب (فقط در بخش دریای کشورهای حاشیه دریای خزر) بوده است که تنها کشورشیراز تولیدی از این ذخایر نفت و گاز نداشتند. لذا ضرورت دارد تا ایران با رفع برخی اختلافات بر سر مالکیت ذخایر نفت و گاز و همکاری با شرکت های دارای تکنولوژی حفاری در ابهای عمیق از ذخایر نفت و گاز دریای خزر استفاده کند.

•اهمیت انرژی دریای خزر برای بازیگران بازار انرژی: به دلیل وجود پی ثباتی در منطقه خاورمیانه (حضور داعش در عراق و سوریه، جنگ یمن، تنش های ایران وعرستان سعودی و …) به عنوان منبع اصلی نفت و گاز و تمایل کشورهای واردکننده انرژی به تنوع سازی مایدی انرژی، ذخایر نفت و گاز منطقه دریای خزر مورد توجه بازیگران بازاریافت و گاز ازجمله چین و اتحادیه اروپا قرار گرفته است. نمونه های بارز توجه این بازیگران به استفاده از انرژی منطقه دریای خزر را می توان در طرح های همچون طرح کنبروگازی جنوبی (SGC) و خط لوله انرژی مرکزی به چین (CAGCP) مشاهده کرد. ازاین رو کشور ایران می تواند با بهره برداری از نفت و گاز این منطقه از بازار شکل گرفته شده نفت و گاز منطقه دریای خزر منافعی را کسب کند.

از ذخایر این دریا امضا کرده و در سرفرستی خود به یبانه رؤسای جمهوری(لوتین و نظریایف) راجع به همکاری در خصوص خزر که در ۹ اکتبر ۲۰۰۰ در آستانه امضا شد.

پوتین همچنین بیانیه مشترکی راجع به اصول همکاری در دریای خزر در سرفرستی خود به باکسو در تاریخ ۹ ژانویه ۲۰۰۱ امضا کرد و در خلال بازدید رسمی حیدرعلی آف به مسکو در ژانویه ۲۰۰۲ موافقتنامه تحدید حدود بستر مناطق مرکزی دریای خزر امضا شسند. درست قبل از ۱۰ نوامبر (۲۰۰۱) رؤسای جمهوری قزاقستان و جمهوری آذربایجان موافقت نامه ای درخصوص تقسیم بستر دریا بین دو کشور امضا کردند که در فوریه ۲۰۰۳ پروتکل تعیین حدود بستر این دریا هم بین دوکشور امضا شد. متعالب این توافقات دوجانبه، سه کشور روسیه، قزاقستان و جمهوری آذربایجان در ۲۰۰۳ میباید در تعیین حدود بخش های مجاور دریای خزر هم به توافق رسیدند.

شایان ذکر است که موضع ایران نسبت به این توافقات دوجانبه و سه جانبه منفی بوده و انتقادها و مخالفت هایی با این توافقات داشتند است.

آتش بس در مزارع مازندران!

سوزاندن بقایای گیاهی به خصوص کاه و کلش در کشور ما به ویژه در شمال کشور در ساله انجام می شود و انگیزه‌ها و اهداف مختلفی برای کشاورزان برای این کار وجود دارد اما ناآگاهی کشاورزان از خطرات این روش سبب مرگ زمین‌های حاصلخیز خواهدشد.

چون با این رویکرد سه‌م ایران از دریای خزر حدوداً ۱۳ درصد است. در صورتی که رویکرد ایران، برای تقسیم برابردریای خزر بین کشورهای حاشیه‌ای این دریاست که با این روند سهم ایران از دریای خزر ۲۰ درصد خواهد بود.

علیرغم توافقات دوجانبه و سه جانبه در بخش شمالی دریای خزر، در بخش جنوبی توافق بین کشورهای ایران،جمهوری آذربایجان و ترکمنستان شکل نگرفته است. یکی از مهمترین اختلافاتی که بین این کشورها وجود دارد، مربوط به مالکیت بلوک های نفتی است.کشورهای آذربایجان و ترکمنستان بر مالکیت میادین چراغ، آذری و کیز (که در ترکمنستان به ترتیب عثمان، عمر و سردار نامیده می شوند) و کشورهای ایران و جمهوری آذربایجان هم بر روی مالکیت میدان البرز (که در جمهوری آذربایجان آلوو نامیده می شود) اختلاف دارند.

الته در اوایل فروردین ۱۳۹۷ ایران طی مذاکراتی که با کشور جمهوری آذربایجان درباره با توسعه میدان البرز داشته، به تفاهنامه ای رسیده است که دو کشور با همکاری یکدیگر بدون در نظر گرفتن رژیم حقوقی دریای خزر، این میدان را توسعه دهند.اگرچه اجرای این توافق در مراحل اولیه خود قرار دارد ولی می توان گفت که گام نخست برای حلود ایران در بهره برداری نفت و گاز دریای خزر است.

محسور ایران در بهره برداری از ذخایر نفت و گاز خزر
در صورت و اهمیت حضور ایران در بخش نفت و گاز دریای خزر را می توان در ابعاد زیر بررسی کرد:
•بهره برداری از ذخایر نفت و گاز:براساس گزارش های سازمان های بین المللی نفت و گاز در سال ۲۰۱۶ ذخایر اثبات شده نفت و گاز دریای خزر به ترتیب ۲۵ / ۷ میلیارد بشکه و ۱۰۶ تریلیون فوت مکعب (فقط در بخش دریای کشورهای حاشیه دریای خزر) بوده است که تنها کشورشیراز تولیدی از این ذخایر نفت و گاز نداشتند. لذا ضرورت دارد تا ایران با رفع برخی اختلافات بر سر مالکیت ذخایر نفت و گاز و همکاری با شرکت های دارای تکنولوژی حفاری در ابهای عمیق از ذخایر نفت و گاز دریای خزر استفاده کند.

•اهمیت انرژی دریای خزر برای بازیگران بازار انرژی: به دلیل وجود پی ثباتی در منطقه خاورمیانه (حضور داعش در عراق و سوریه، جنگ یمن، تنش های ایران وعرستان سعودی و …) به عنوان منبع اصلی نفت و گاز و تمایل کشورهای واردکننده انرژی به تنوع سازی مایدی انرژی، ذخایر نفت و گاز منطقه دریای خزر مورد توجه بازیگران بازاریافت و گاز ازجمله چین و اتحادیه اروپا قرار گرفته است. نمونه های بارز توجه این بازیگران به استفاده از انرژی منطقه دریای خزر را می توان در طرح های همچون طرح کنبروگازی جنوبی (SGC) و خط لوله انرژی مرکزی به چین (CAGCP) مشاهده کرد. ازاین رو کشور ایران می تواند با بهره برداری از نفت و گاز این منطقه از بازار شکل گرفته شده نفت و گاز منطقه دریای خزر منافعی را کسب کند.

از ذخایر این دریا امضا کرده و در سرفرستی خود به یبانه رؤسای جمهوری(پوتین و نظریایف) راجع به همکاری در خصوص خزر که در ۹ اکتبر ۲۰۰۰ در آستانه امضا شد.

پوتین همچنین بیانیه مشترکی راجع به اصول همکاری در دریای خزر در سرفرستی خود به باکسو در تاریخ ۹ ژانویه ۲۰۰۱ امضا کرد و در خلال بازدید رسمی حیدرعلی آف به مسکو در ژانویه ۲۰۰۲ موافقتنامه تحدید حدود بستر مناطق مرکزی دریای خزر امضا شسند. درست قبل از ۱۰ نوامبر (۲۰۰۱) رؤسای جمهوری قزاقستان و جمهوری آذربایجان موافقت نامه ای درخصوص تقسیم بستر دریا بین دو کشور امضا کردند که در فوریه ۲۰۰۳ پروتکل تعیین حدود بستر این دریا هم بین دوکشور امضا شد. متعالب این توافقات دوجانبه، سه کشور روسیه، قزاقستان و جمهوری آذربایجان در ۲۰۰۳ میباید در تعیین حدود بخش های مجاور دریای خزر هم به توافق رسیدند.

شایان ذکر است که موضع ایران نسبت به این توافقات دوجانبه و سه جانبه منفی بوده و انتقادها و مخالفت هایی با این توافقات داشتند است.

پوتین با اشاره به اینکه سوزاندن هر یک میلیون تن کاه، حدود ۵۶ هزار تن دی اکسید کربن در هوا آزاد می کند و باعث اضافه تر شدن بسیاری از بیماری‌های تنفسی و حملات قلبی خواهد شد، خاطرنشان می کند: اقداماتی چون خرد کردن بقایا و توزیع در سطح مزرعه، رعایت تابوت در کشت محصولات، چراندن دام ها و کمبود کاه بقایا از راهکارهای اولیه‌ای است که می‌تواند جایگزین آتش زدن کاه و کلش در شالیزارها شود. همچنین شناره و توزیع آموزش به کشاورزان می‌تواند این اشتباه رایج جلویگیرد.

مهدی پشمارتند سطوطی دکتری اقتصاد کشاورزی هم اظهار می دارد: کشاورزی که زمین های خود را با کودهای عالی تقویت می کنند، عملاً با آتش زدن کاه و کلش باعث فقیر شدن بافت و افزایش شوری خاک خواهند شد و در نهایت خاک را از حاصلخیزی خارج می کنند.
پس با آتش زدن اراضی ذرات و میکروارگانسم هایی که باعث حاصلخیز شدن خاک می شود، از بین خواهد رفت و کشاورز مجبور است این عناصر را از طریق کودهای عالی با هزینه بیشتر در اختیار گیاه قرار دهد؛ هر چه هزینه تولید افزایش یابد، سود کشاورز هم کاهش پیدا خواهد کرد و واقع کشاورز به نوعی منابع خود را به آتش کشیده است.
وی آتش زدن کاه و کلش بوده را فاقد توجیه علمی و اقتصادی دانسته و تصریح می کند: کشاورزیون و ادوات جابدن و همچنین خرد کردن و جمع آوری بقایای گیاهان قبلی برای ترزد آسمان تر ادوات کشاورزی در خصوص آماده سازی کشت بعدی از راهکارهای مناسب در مقابل آتش زدن کاه و کلش است.

آگهی تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت تعاونی اعتبار (نوبت اول)
بدینوسیله از کلیه سهامداران شرکت تعاونی اعتبار کارکنان دانشگاه علوم پزشکی تهران دعوت می‌شود، در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده، شرکت که رأس ساعت ۱۳ روزه یکشنبه مورخ ۱۳۹۷/۵/۲۷ در محل سازمان مرکزی استان 66 واقع در بلوار کشاورز، نشین خیابان قدس تهران، برگزار خواهد شد.
دستور جلسه:
۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۴۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۵۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۶۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۷۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۸۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۹۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۰۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۱۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۲۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۳۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۴۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۵۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۶۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۷۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۸۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۱۹۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۰۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۱۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۲۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۳۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۴۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۵۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۶۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۷۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۸۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۲۹۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۰۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۱۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۲۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۳۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۴۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۵۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۶۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۳- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۴- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۵- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۶- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۷- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۸- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۷۹- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۸۰- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۸۱- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۸۲- تصویب افزایش سرمایه سهامداران؛
۳۸۳

اخبار کوتاه داخلی

ییراوند فینال جام جهانی را با کودکان کار دید

کودکان کار کوره اجزیری بازی فینال جام جهانی ۲۰۱۸ را کنار داور علیرضا بیرانوند دروازه بان تیم ملی ایران در برج میلاد به تماشا نشستند.بیرانوند خطاب به بچه های که مشتاق دیدار با او بودند گفت: من هم ازجنس خودتان هستم. اسلا رویا های خودتان را فراموش نکنید. بیرانوند پیراهن تیم ملی را با شعار مراب رویا هایت باش! امضا کرد و به کودکان کار هدیه داد.

بیرانوند ماندنی شد؛ مذاکره با امیری ادامه دارد

دروازهبان تیم فوتبال پرسپولیس پس از جلسه با مسئولان این باشگاه تصمیم گرفت فوتبالش را در پرسپولیس ادامه دهد. به گزارش سایت باشگاه، علیرضا بیرانوند که پس از جام جهانی روسیه پیشنهادات خوبی از چند باشگاه اروپایی دریافت کرده بود قصد داشت با جدایی از پرسپولیس، فوتبالش را در اروپا ادامه دهد، در جلسه‌ای که در باشگاه پرسپولیس برگزار شد در نهایت این باشگاه با صدور رضایت‌نامه علیرضا بیرانوند مخالفت کرد.علیرضا بیرانوند تا سال ۱۴۰۰ با باشگاه پرسپولیس قرارداد دارد.دروازهبان ملی‌پوش پرسپولیس عصر دیروز در تمرین این تیم حاضر شد.همچنین مذاکره با وحید امیری برای ادامه همکاری با تیم پرسپولیس ادامه دارد.

جلسه ۴ ساعته تاج و کی‌روش در مسکو

نشستی میان رئیس فدراسیون فوتبال و سرمربی تیم ملی فوتبال ایران برگزار شد. به گزارش سایت رسمی فدراسیون فوتبال، مهدی تاج که به دعوت ایگناتیو رئیس فدراسیون بین المللی فوتبال(فیفا) برای تماشای دیدار فینال جام جهانی به روسیه سفر کرده است، پس از دیدار تیم های ملی فرانسه و کرواسی نشستی را با کارلوس کیروش برگزار کرد. در این جلسه که بیش از ۴ ساعت به طول انجامید، رئیس فدراسیون فوتبال و سرمربی تیم ملی فوتبال ایران درباره روند آماد سازی این تیم برای حضور در رقابت‌های جام ملت‌های آسیا بحث و تبادل نظر کردند. در همین رابطه مهدی تاج روز پنجشنبه هفته گذشته درباره برنامه ریزی های آتی تیم ملی برای حضور قدرتمندانه در جام ملت های آسیا و همچنین موضوع بازیکنان سرباز تیم ملی، نشستنی را با وزیر ورزش و جوانان برگزار کرد بود.

نخستین برد هندبالست‌های جوان در آسیا

تیم ملی هندبال جوانان توانست در نخستین گل خود در آسیا پیروز شود.

به گزارش ایستا، در نخستین دیدار از رقابت‌های هندبال قهرمانی جوانان آسیا تیم ملی ایران مقابل هند قرار گرفت. هندبالست‌های ایرانی توانستند تیم هند را با حساب ۲۸ بر ۱۷ شکست دهند. تیم ملی هند جوانان هندبال ایران در این رقابت‌ها در گروه چهارم با عمان، یمن و هند همگروه است. ایران باید امروز مقابل تیم ملی یمن و فردا هم به مصاف عمان برود.

برد والیبال نشسته مردان در نخستین گام در جهانی هلند

تیم ملی والیبال نشسته مردان در جریان رقابت‌های قهرمانی جهان در هلند توانستند نخستین برد خود را به پیروزی آغاز کنند.

به گزارش ایستا، در نخستین روز از رقابت‌های والیبال نشسته قهرمانی جهان در هلند، تیم ملی کشورمان در بخش مردان نخستین دیدار خود را با برد آغاز کردند. تیم ملی والیبال نشسته مردان با امتیازهای ۲۵ بر ۲۵، ۲۵ بر ۲۵ و ۲۵ بر ۱۶ و با نتیجه ۳ بر صفر زاین را شکست داد.

همچنین تیم ملی والیبال نشسته زنان دیروز ۳بر صفر اسلونی را شکست داد و در دیدار دوم ۳ بر صفر مغلوب تیم چین جاپب قهرمان المپیک ریو شد.همچندین دوره رقابت‌های جهانی ۲۰۱۸ والیبال نشسته، از روز ۲۴تیر در هلند آغاز شده و تا یکم مرداد ادامه خواهد داشت.

ووشوکاران تیم ملی جوانان ایران در شب پابانی مسابقات قهرمانی جهان ۲۰۱۸ برزیل، با کسب ۹ مدال طلا به عنوان قهرمانی رسیدند.

به گزارش ایستا، هفتمین دوره رقابت‌های ووشو قهرمانی جوانان جهان که از روز پنجشنبه به حضور ۲۰۰ ووشوکار از ۲۵ کشور به میزبانی برزیل و در شهر «برازیلیا» آغاز به کار کرده بود، دیروز به اتمام رسید. تیم ملی ووشووی جوانان ایران هم در این رقابت‌ها حضور داشت که با کسب ۱۱ مدال طلا، ۸ نقره و ۷ برنز برای نخستین بار در مجموع دو بخش تالو و بخش ساندو با کسب ۲۶ مدال رنگارنگ عنوان قهرمانی جهان را به خود اختصاص داد.

به این ترتیب برای نخستین بار است که تیمی به غیر از چین در مجموع دو بخش ساندو و تالو به عنوان نخست رقابت‌های جهانی دست می یابد. همچنین تیم هنگ کنگ با کسب ۱۰ مدال طلا، ۴ نقره و ۸ برنز به عنوان نایب قهرمانی دست یافت و آمریکا با ۸ مدال طلا، ۴ نقره و ۳ برنز سوم شد. تیم‌های ملازی و چین هم در رتبه های چهارم و پنجم قرار گرفتند.

تایچ ۹ سانداکار ایران در مبارزات پابانی اوزان خود؛ در دیدار پابانی وزن ۴۸ کیلوگرم دختران، آیدا حیدری

رئیس جمهوری ایران در پاسخ به گزارش وزیر

ورزش و جوانان درباره حضور خانواده‌ها در استادیوم آزاد و تماشای بازی‌های ایران در جام جهانی گفت: «این حضور به نحو مناسب و با همکاری وزارت کشور ادامه یابد.

به گزارش وزارت ورزش و جوانان، در بخشی از گزارش مسعود سلطانی‌فر به رئیس جمهوری آمده است:

برای اولین بار پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، حضور خانواده‌های تماشای دیدار تیم ملی فوتبال ایران با رقبای خود در جام جهانی روسیه ۲۰۱۸ روسیه از طریق تماشاگر بزرگ با حفظ شئونات و رعایت انضباط اسلامی در ورزشگاه آزاد حضور یافتند و این امر نه فقط با استقبال گسترده‌ای مواجه شد بلکه با ایجاد فضای شور و نشاط در میان جوانان و خانواده‌ها، بازتاب اجتماعی بسیار مناسبی هم در داخل و خارج از کشور در بر داشت.در ادامه گزارش وزیر ورزش و جوانان به دکتر روحانی آمده است: این امر هم در حمایت‌های حضراتعالی و زحمات واطفی ریاست محترم دفتر رئیس جمهوری، وزیر محترم کشور، وزیر محترم

وزارت کشور ادامه یابد. «ظاهر نظر»سخنوی شورای نگهبان در «باره حضور باتوان در ورزشگاه‌ها» همچنین سخنگوی شورای نگهبان گفت: بحث حضور بانوان در ورزشگاه‌ها همیا باید کردن امکانات و زیرساخت‌ها اشکالی ندارد. عیاسلمی کشدایلی در گفتگویی با برنامه «۱۰۱» دقیقه» باشگاه خبرنگاران جوان، درباره حضور بانوان در ورزشگاه‌ها گفت : اصولاً در حوزه اجتماعی نظم این است که نباید فضیه را صرف تا صدی کنیم. مسائلی که مطرح می‌شود گاهی اوقات به راحتی می‌توان برای آن راهکار پیدا کرد. اگر ممنوعیت است آن را خوب تبیین و اعلام کنیم و از آن محکم

حضور ۴۱۰۰ ورزشکار در المپιάد دانشجویان

کشور و با هدف توسعه و ترویج هر چه بیشتر فعالیت های ورزشی و ارتقاء سطح ملیونی دانشجویان کشور و سرزشار کشور با حضور بیش از ۴۱۰۰ ورزشکار از فردا به میزبان دانشجویان شیراز و توسط اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، ورزش و فن آوری و به میزبانی دانشگاه شیراز برگزار می شود. در این دوره از رقابت ها در بخش دختران بیش از ۱۷۰۰ ورزشکار و در بخش

ورزشی

جوانان ووشو کار قهرمان جهان شدند

در ۲ راند متوالی برابر «سلوینا» رقیب قدرتمند هندی به برتری دست یافت و طلائی شد.

در مبارزه نهایی وزن ۶۰ کیلوگرم ساندائی دختران، کیمیا شوشتری برابر «نورا سلیمان» از مصر قرار گرفت و

به ارانه مبارزه‌ای حساب شده و زیبا در ۲ راند متوالی به پیروزی رسید و مدال طلا را بر گردن آویخت. همچنین در مبارزه نهایی وزن ۵۲ کیلوگرم ساندائی نوجوانان محمدمهدی رضایی برای کسب مدال طلا با «ییتانگ زینور» از اندونزی روبرو شد و با نتیجه بر این حریف

پاسخ رئیس جمهوری به وزیر ورزش درباره حضور زنان در ورزشگاه آزاد

اطلاعات، فرماندهی و پرسنل محترم نیروی انتظامی و استاندار محترم تهران و سایر دست اندرکاران بدون حاشیه و مطلوب خانواده‌ها در ورزشگاه‌ها به ویژه مجموعه ورزشی آزادی امکان پذیر شد و صمیمانه از همه قدرانی و تشکر می‌کنم. بنابراین گزارش، دکترروحانی در پاسخخ نامه دکتر سلطانی‌فر نوشت:

وزارت کشور ادامه یابد. «ظاهر نظر»سخنوی شورای نگهبان در «باره حضور بانوان در ورزشگاه‌ها» همچنین سخنگوی شورای نگهبان گفت: بحث حضور بانوان در ورزشگاه‌ها همیا باید کردن امکانات و زیرساخت‌ها اشکالی ندارد. عیاسلمی کشدایلی در گفتگویی با برنامه «۱۰۱» دقیقه» باشگاه خبرنگاران جوان، درباره حضور بانوان در ورزشگاه‌ها گفت : اصولاً در حوزه اجتماعی نظم این است که نباید فضیه را صرف تا صدی کنیم. مسائلی که مطرح می‌شود گاهی اوقات به راحتی می‌توان برای آن راهکار پیدا کرد. اگر ممنوعیت است آن را خوب تبیین و اعلام کنیم و از آن محکم

کشور و با هدف توسعه و ترویج هر چه بیشتر فعالیت های ورزشی و ارتقاء سطح ملیونی دانشجویان کشور و سرزشار کشور با حضور بیش از ۴۱۰۰ ورزشکار از فردا به میزبان دانشجویان شیراز و توسط اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، ورزش و فن آوری و به میزبانی دانشگاه شیراز برگزار می شود. در این دوره از رقابت ها در بخش دختران بیش از ۱۷۰۰ ورزشکار و در بخش

پس‌ران هم بیش از ۲۴۰۰ ورزشکار دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور حضور دارند و در پایان برترین نقرات و تیم‌ها معرفی خواهند شد.چهاردهمین المپیاد فرهنگی ورزشی دانشجویان فوسال‌ویژین‌پیش‌بین‌کنندهبیمنتون «تین»روزی‌میش‌طرح‌کنند،تواند،شاهدو میدانی‌وجوددو،فرنگی‌کنشی، آزاد و کارتناسه ینه مصاف بدیدگر که خواهند شد.

معاون اول رئیس‌جمهوری: آماده ابتکارات جدید برای همکاری اقتصادی هستیم

دارد. جلسه ما با کارشناسان اتحادیه اروپا، چین و روسیه بدین نتیجه رسید که با حضور بخش‌هایی از دانشجوهای کشور، می‌تواند برای پیشبرد اهداف توسعه کشور است. وزیر امور خارجه گفت: بعد از خروج غیرقانونی آمریکا از برجام همه کشورها اعم از شرکای تجارت، روابط‌بی‌همای کشیترانی، حمل و نقل هوایی و سرمایه‌گذاری خارجی انجام شد. طرف گفت: اینک جهان بر سر یک دوراهی است که آمریکا منویات

افزود: با آنکه به این مشروعیت ایران و کشورها در برابر تحریمات و تحریمات اقتصادی و تحریمات خارجی، این واقعیت را درک کرده‌اند که بازاری مطمئن‌تر، امن‌تر و سالم‌تر از ایران برای آنها وجود ندارد. وی ادامه داد: ممکن است بر اثر فشارهای خارجی در مقطعی از زمان تحولاتی منفی برای همکاری شرکای خارجی ما رخ دهد،

خود را با آنکه به این مشروعیت ایران و کشورها در برابر تحریمات و تحریمات اقتصادی و تحریمات خارجی، این واقعیت را درک کرده‌اند که بازاری مطمئن‌تر، امن‌تر و سالم‌تر از ایران برای آنها وجود ندارد. وی ادامه داد: ممکن است بر اثر فشارهای خارجی در مقطعی از زمان تحولاتی منفی برای همکاری شرکای خارجی ما رخ دهد، خود را با آنکه به این مشروعیت ایران و کشورها در برابر تحریمات و تحریمات اقتصادی و تحریمات خارجی، این واقعیت را درک کرده‌اند که بازاری مطمئن‌تر، امن‌تر و سالم‌تر از ایران برای آنها وجود ندارد. وی ادامه داد: ممکن است بر اثر فشارهای خارجی در مقطعی از زمان تحولاتی منفی برای همکاری شرکای خارجی ما رخ دهد،

خود را با آنکه به این مشروعیت ایران و کشورها در برابر تحریمات و تحریمات اقتصادی و تحریمات خارجی، این واقعیت را درک کرده‌اند که بازاری مطمئن‌تر، امن‌تر و سالم‌تر از ایران برای آنها وجود ندارد. وی ادامه داد: ممکن است بر اثر فشارهای خارجی در مقطعی از زمان تحولاتی منفی برای همکاری شرکای خارجی ما رخ دهد، خود را با آنکه به این مشروعیت ایران و کشورها در برابر تحریمات و تحریمات اقتصادی و تحریمات خارجی، این واقعیت را درک کرده‌اند که بازاری مطمئن‌تر، امن‌تر و سالم‌تر از ایران برای آنها وجود ندارد. وی ادامه داد: ممکن است بر اثر فشارهای خارجی در مقطعی از زمان تحولاتی منفی برای همکاری شرکای خارجی ما رخ دهد،

ورزشی

به مدال طلا دست یافت و قهرمان جهان شد.

در مبارزه نهایی وزن ۵۶ کیلوگرم ساندائی نوجوانان ابراهیم اصلانی برای کسب مدال طلا با «محمد سالم» از هند رقابت کرد و در مبارزه ای که سه راند به طول انجامید

در مبارزه پابانی وزن ۷۰ کیلوگرم محمد حاجی‌زاده با «جانگ کوک لی» از کره جنوبی رو در رو شد و این حریف را با اقتدار از پیش روی برداشت تا نام وی نیز در میان طلائی‌های تیم ایران ثبت شود. در مبارزه پابانی وزن ۸۰ کیلوگرم حسن لطفی با «محمد» از اردن روبرو شد و در همان راند نخست کار را یکسره کرد و به مدال طلا رسید. اسامی مدال آوران ایران در مسابقات ووشووی قهرمانی جوانان ۲۰۱۸ برزیل: طلا-۱۵ سید سزگند گلشنی-۲ سیدمحمد حسینی-۳ آیدا حیدری-۴ کیمیا شوشتری-۵ محمدمهدی رضایی-۶ ابراهیم اصلانی-۷ شجاع پاهی-۸ محمد فرهادی-۹ حمید کایانی-۱۰ محمد حاجی‌زاده-۱۱ حسن لطفی نقره-۱۵ مهدی خانی-۲ نقره-۱۵ نازنین زادرار-۳ مینا پاهی-۴ فاطمه جزینی-۵ محمدمعلی مجیری-۶ نینا دولین دختران با ترکیب سسیده سزگند گلشنی و مینا پاهی-۷ مینا دولین پسران با ترکیب «سیدمحمد حسینی ومحمدمعلی مجیری برنز-۱۵ محمدمعلی مجیری-۲ برنز-۲ نازنین زادرار-۳ مهدی خانی-۴ مینا پاهی-۵ زهرا بت‌شکن-۶ پاسبین شهرکی

بازنگری در آیین نامه سرباز قهرمان

معاون توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای وزارت ورزش و جوانان در باره درخواست سربراى فرامی برای معافیت هفت بازیکن تیم ملی فوتبال از خدمت مقدس سربازی توضیح داد: به گزارش ایستا، محمدرضا داورزنی در باره واکنش های مختلف به نامه تسلطانی‌فر برای اعطای معافیت به ملی پوشان فوتبال، گفت: گرفتن مدال در رشته‌های تیمی مثل فوتبال، والیبال و بسکتبال بسیار سخت است و همه مردم علاقه‌مند به ورزش این را می‌دانند که در دنیا فوتبال وضع خاص خود را دارد.

معاون توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای وزارت ورزش و جوانان ادامه داد: لحاظ این همهجانبات بین مردم و ابعاد گسترده میدان رقابت در فوتبال در دنیا از آن نه به عنوان یک ورزش بلکه به عنوان یک فرهنگ و آیین یاد می‌کنند. شما واقع ملاقاتی بود در یکی از دیدارهای عمومی که خدمت روبر انقلاب بودند، در این باره شد که گفتی داشتیم. بنابراین اگر امکاناتی وجود ندارد، باید در این جهت اسست از آن نظر دفاع کنیم و برای معافیت بازیکنان، باید مسائل حساب که به خصوص در صورت مسائل حجاب که عنوان رکن شرعی و اسلامی است و همه از آن دفاع می‌کنند.

کشدایلی اوداگر مسئولان می‌توانند امکانات و تسهیلات را فراهم کنند و مشکلی وجود نداشته باشد، به نظر اشکالی نباید دید.دانشجوی ورزشی شامل هندبال،والیبال،بسکتبال، بدمیونتون، تنیس روی میز، سئو، طنز، تیراندازی، کشتی، دوومپانی، کاراته و تیراندازی ۴۰۰۰ ورزشکار دانشجویی پس دانشجو هم در ۱۴ رشته ورزشی فوسال‌ویژین‌پیش‌بین‌کنندهبیمنتون «تین»روزی‌میش‌طرح‌کنند،تواند،شاهدو میدانی‌وجوددو،فرنگی‌کنشی، آزاد و کارتناسه ینه مصاف بدیدگر که خواهند شد.

دوروزنی درباره درخواست معافیت ملی پوشان فوتبال ایران و طرح سرباز قهرمان در آیین نامه ساد تیرهوامی سلاح گفت: این آیین نامه در بعضی موارد نیاز به اصلاح دارد. ما در بعضی رشته‌ها همواره در قهرمانی جهان و جام جهانی هستیم و توقع ورود سکو همواره در آنها وجود دارد چون قابلیت زیادی دارند. پس در این رشته‌ها اگر به دارنده سکوئی جهانی تسهیلاتی داده شود طبیعی است. داور نژ گفت: موضوعی بنام تبعیض بین رشته‌ها را نمی‌پذیرد

در اینجا که نمی‌توان گفت حتما باید تیم فوتبال روی سکوئی جهانی برود تا از خدمت سربازی معاف شود. اثر گذار یک عمل و یک نتیجه و روحیه‌ای که به جامعه تزریق شده در اینجا مهم است نه نتیجه، ما باید این اشکال آیین نامه را حل کنیم.

کشورها باید اقدامات عملی خود را در حوزه بانکی و نفتی نشان دهند. وی گفت: همین هفته مقامات سیاسی ایران در پایتخت کشورهای اروپایی مذاکرات خود را برای دریافت تضمین روابط بانکی با اتحادیه اروپا ادامه می‌دهند.به گفته وی، استفاده از شرکت‌های کوچک و متوسط در هر یک از شرکای خارجی می‌تواند به اهمیت دارد و لازم است ظرفیت نگاهداری کوچک و متوسط ایران مورد شناسایی قرار گیرد. به همین منظور هفته آینده ۱۷ اتاق مشترک بازرگانی ایران با کشورهای مختلف جلسات متعددی را برگزار می‌کند تا ظرفیت ها و نگاهداری کوچک و متوسط ایران را برای مشارکت در اقدامات عملی آنها معرفی کنند. طرف گفت: الان فرصت نوآوری، حرکت به جلو و پیداکردن شرکای گذار با صنعت دارم که دولت‌های عضو برجام و سایر کشورها با همکاری با بخش خصوصی ایران حمایت کنند. وی گفت: ایران یک کشور قانونمند است. ما بعد از خروج ایران‌کا برجام می‌توانستیم عمل متقابل را انجام دهیم و این حق همچنان برای ما محفوظ است، اما انتخاب ما روش قانونمند است. به همین منظور دیروز یک دیدار حقوقی در دیوان عدالت بین‌المللی بر اساس قرارداد ۱۹۵۵ بین ایران و آمریکا علیه دولت آمریکا به پایان رسید.

خود را با آنکه به این مشروعیت ایران و کشورها در برابر تحریمات و تحریمات اقتصادی و تحریمات خارجی، این واقعیت را درک کرده‌اند که بازاری مطمئن‌تر، امن‌تر و سالم‌تر از ایران برای آنها وجود ندارد. وی ادامه داد: ممکن است بر اثر فشارهای خارجی در مقطعی از زمان تحولاتی منفی برای همکاری شرکای خارجی ما رخ دهد،

خطر قطع عضو در کمین سیگاری‌ها

رئیس انجمن جراحان عروق ایران، ضمن اینکه چاقی را علت اصلی گرفتگی عروق و تصلب شریاین دانست، در عین حال نسبت به خطر بروز بیماری بزرگر در سیگاری‌ها و همچنین خطر قطع عضو به دنبال این بیماری هشدار داد.

دکتر محمدرضا کلانتری معتمد در گفت‌وگو با ایسنا، در توضیح عوامل خطر ساز بیماری‌های عروقی گفت: دیابت، چاقی و افزایش وزن و همچنین دخالتی از عوامل خطر ساز می‌باشند. برای پیشگیری از این بیماری باید وزن و قند خون کنترل و از استعمال دخانیات پرهیز شود.

این فوق تخصص جراحی عروق با اشاره به انواع مختلف گرفتگی عروق قوتی مشکلاتی که در خون‌رسانی به وجود می‌آید در سه نوع رگ شریانی، وریدی و لنفاوی رخ می‌دهد که در هر کدام از این رگ‌ها باعث بروز گرفتگی و بیماری می‌شود. دکتر معتمد درباره گرفتگی عروق بخصوص در افراد سیگاری گفت: گرفتگی مویرگ‌ها است که افراد سیگاری بیشتر درگیر این بیماری به نام بزرگر می‌شوند. این بیماری نیز منجر به سیاه شدن دست و پای فرد می‌شود که با مراجعه سریع به پزشک و قطع سریع استعمال سیگار، می‌تواند از پیشرفت بیماری جلوگیری کرد و فرد دست و پای خود را حفظ کند. اما متأسفانه افراد سیگاری به دلیل علاقه شدید به سیگار حاضرند دست و پای خود را از دست بدهند.

معتمد درباره آمبولی خاطر نشان کرد: لخته‌گی خون در شریان‌باید توسط متخصص جراح عروق و با سرعت جراحی شود. آمبولی ممکن است در بیمارانی قلبی که تنگی دریچه میترال دارند نیز اتفاق افتد و اگر این لخته‌گی به مغز برود، موجب سکته مغزی می‌شود.

روی خط جام جهانی

۲ کشته در جشن قهرمانی فرانسوی‌ها

در جشن قهرمانی تیم ملی فوتبال فرانسه دو نفر در این کشور جان خود را از دست دادند.

به گزارش آس، تیم ملی فوتبال فرانسه با پیروزی چهار بر دو مقابل کرواسی قهرمان جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه شد. مردم این کشور این اتفاق را جشن گرفتند اما درگیری‌هایی میان برخی از گروه‌ها و پلیس اتفاق افتاد که در نهایت منجر به کشته شدن دو نفر شد.در پارس ۳۳ جوان فرانسوی پس از تخریب کردن یک مغازه توسط پلیس دستگیر شدند.در لیون ۲۰ هزار نفر در پلاس بلکور جمع شده بودند تا این بازی را از طریق تصاویر تلویزیونی تماشا کنند. در این میان درگیری میان گروه‌های کوچک و پلیس فرانسه به وجود آمد.در شهرهای مارسی و استراسبورگ هم اتفاقات مشابهی افتاد. در پایان این درگیری‌ها یک مرد ۵۰ ساله به دلیل افتادن در یک کانال آب جان خود را از دست داد. همچنین مردی که پیروزی کشورش را در حال رانندگی جشن می‌گرفت در یک سانحه رانندگی جان خود را از دست داد. اتوبوسل او با برخورد با یک درخت واژگون شد. دو کودک سه و ۶ ساله هم به علت تصادف یک موتور به شدت مجروح شدند.

اخلال گروه موسیقی مخالف پوتین در بازی فینال

گروه موسیقی دخترانه مخالف ولادیمیر پوتین مسئولیت اخلال در فینال جام جهانی را که با پریدن چتر نفر از میان تماشاگران به داخل زمین انجام بازی روی داد، به عهده گرفت.

به گزارش شبکه سی‌ان‌ان، در جریان بازی فینال جام جهانی بین تیم‌های فرانسه و کرواسی دقایقی بعد از آغاز نیمه دوم بازی چتر نفران از میان تماشاچیان که لباس ماموران پلیس را به تن داشتند به یکباره به وسط زمین بازی رفته و در روند بازی اخلال ایجاد کردند.

مقامهای روسیه اقدام اعضای این گروه موسیقی موسوم به «بوسی رایت» را منته به نقض حقوق تماشاچیان و قانون شکنی به علت پوشیدن لباس پلیس اعلام کرده‌اند.خبرگزاری روتافاکس هم گزارش کرد که مقام‌های روسیه احتمالاً این چهار نفر را با جریمه و محکوم کردن به خدمات اجتماعی مجازات خواهند کرد. این گروه معتزض در بیانیه‌ای ضمن پذیرفتن مسئولیت این اقدام گفت که خواهان آزادی نوازندگان سیاسی، متوقف کردن بازداشت معترضان مخالف پوتین و معیظطر پایان دادن به محبوس کردن شهروندان صرفاً به خاطر فعالیت‌هایشان در شبکه‌های اجتماعی است.

دالچ: گل دوم فرانسه ما را کشت

سرمربی تیم ملی کرواسی از شکست برابر فرانسه در فینال جام جهانی

ابراز تراجعی کرد. به گزارش ایستا، جاه طلی‌های کرواسی در جام جهانی با شکست مقابل فرانسه و نایب قهرمان جام جهانی ۲۰۱۸ تمام شد. زلاتکو دالچ سرمربی کرواسی بعد از شکست تمش در دیدار نهایی گفت: اول از همه می‌خواهم به تیم حریف برای قهرمانی در جام جهانی تبریک بگویم. ما اشتباهاتی در طول نیمه نخست داشتیم ولی فکر کنم با ما موافق باشید که کرواسی هم برتر زمین بود. گل دومی که ما دریافت کردیم از روی نقطه پنالتی ما را کشت و دیگر نتوانستیم به بازی برگردیم. در نیمه دوم کمی به بازی برگشتیم ولی متأسفانه مهاجمان ما نتوانستند در یک سوم هجومی حریف با دقت ظاهر شوند و موقعیت‌هایمان از دست رفت.

تبریک پله به ام‌پایه

اسطوره فوتبال برزیل بعد از درخشش ام‌پایه در فینال جام جهانی برای او پیامی را منتشر کرد.

به گزارش ایسنا elsport.کیلیان امپایه، بازیکن حوان فرانسوی توانست در فینال جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه گلزنی کند. امپایه با گلزنی در دیدار برابر تیم ملی فوتبال کرواسی به جوان‌ترین گلزن تاریخ جام جهانی بعد از پله تبدیل شد.پله اسطوره فوتبال برزیل از سالیان ا این امپایه منتشر کرد و نوشت: خوشحالم هستم که در بعضی از جهات با هم شباهت داریم. دومین بازیکن نوجوان گلزن در فینال جام جهانی هستی و من به تو این موفقیت را تبریک می‌گویم.کیلیان امپایه، بازیکن حوان تیم ملی فوتبال فرانسه توانست عنوان بدیع جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه را به دست آورد.

دیدار و گفتگوی امیر دادیین با فرمانده کل ارتش

خواهد بود. هنگام اعلام خبر انتصاب ایشان به فرماندهی ارتش سجده شکر کرد و در انتصاب خود محظالم و از رهبر معظم انقلاب اسلامی به خاطر این انتصاب سپاسگزارم. سردار شکارچی هم گفت:سابقه دوستی بنده با امیر موسوی به بیش از ۴۰ سال پیش برمی‌گردد، من هم صحبت‌های امیر دادیین را تأیید می‌کنم.ایشان در زمان نوجوانی در مدرسه ممتاز بود به واینکه اینکه امیر موسوی به متفی و اندیشمند بودند و هم کاریزه و ورزشکاری ماهر ما به این فرمانده افتخار می‌کنیم.

وی با تقدیر از حرکت‌های وحدت‌افزین فرمانده کل ارتش آمادگی معاونت خود را برای پیشبرد اهداف پیش رو اعلام کرد.

سرویس سیاسی – اجتماعی:امیرسرتیپ احمد دادیین فرمانده نیروی زمینی ارتش در دوران دفاع‌مقدس و سردار سرتیپ شکارچی معاون فرهنگی و تبلیغات دفاعی ستادکل نیروهای مسلح با فرمانده کل ارتش دیدار کردند. امیر دادیین در این گفتگوی صمیمی با بیان خاطراتی گفت: زمانی که من فرمانده لشکر بودم، به همراه سرتیپ پرویز صادقی فرمانده توپخانه‌لشکری از انتشار امیرموسوی دیدن کردم. نظم و انضباط، ایمان و باور یکنای از سویی و دانش فرماندهی و خلوص حاکم بر یکان من را به خود جلب کرد. بنده ایشان را از دانشجویی می‌شناختم و بر دست باور بودم که در آینده نه چندان دور، سکان ارتش در دست این افسر جوان قرار خواهد گرفت و از فرماندهان عالی رتبه

مراجعه به شعب نامین اجتماعی ۲۰ میلیون بار کاهش یافت

سال ۱۳۹۷ حدود ۶۷۰۰ میلیارد تومان است که برای خدمت رسانی به جامعه تحت پوشش هزینه می‌شود، افزود: بودجه اسمال سازمان نامین اجتماعی ۱۰۰ هزار میلیارد تومان و معادل یک چهارم بودجه عمومی کشور است.معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری دیروز همزمان با هفته نامین اجتماعی با حضور در سازمان نامین اجتماعی از دستاوردهای این سازمان در بهره برداری از فناوری اطلاعات بازدید کرد.

آگهی لنفو مجمع عمومی عادی سالیانه بانک گردشگری (سهامی عام)

به شماره ثبت ۳۹۲۳۷۳ و شناسه ملی ۱۰۳۲۰۴۳۵۲۶۸

بدین وسیله به اطلاع کلیه صاحبان سهام بانک گردشگری (سهامی عام) به شماره ثبت ۳۹۲۳۷۳

میرساند:

مجمع عمومی عادی سالیانه برای دوره مالی سه ماهه منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ به شرح آگهی منتشره

در روزنامه های دنیای اقتصاد و اطلاعات به شماره های ۴۳۷۲ و ۲۷۰۴۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۱، در

روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ رأس ساعت ۱۰:۰۰ صبح، برگزار نمی گردد.

لذا زمان آتی برگزاری مجمع فوق، متعاقباً اعلام و اطلاع رسانی خواهد شد.

بانک گردشگری

هیات مدیره بانک گردشگری

مرکز ارتباط با مشتریان: ۲۳۹۰۰۳۳۵ www.tourismbank.ir tourism.bank

سید علی حسینی

رادیو و زندگی روزمره

به الان نگاه نکنید که افراد صبح که چشم از خواب باز می کنند، سراغ گوشی تلفن همراه خود را می گیرند یا پیچ تلویزیون را باز می کنند؛ روزی روزگاری این رادیو بود که به عنوان رسانه فراگیر با روزمرگی مردم ارتباط داشت و چه بسا یکی از همنشین های همیشگی سفره صبحانه. اگرچه هنوز هم در بسیاری از خانه ها یا در میان نسل های قدیمی تر، صدای رادیو آغازگر یک روز تازه است.

قبل ترها حتی ورزش صبحگاهی هم با صدای ضرب زورخانه ای شیرخدا در رادیو انجام می شد. با این حال هنوز هم هیچ رسانه ای از حیث ساختار و ماهیت رسانه ای و ظرفیت و ظرفت کارکردی به اندازه رادیو، قابلیت همراه شدن با زندگی روزمره را ندارد. رادیو به واسطه ماهیت شنیداری خود، قابلیت تفکیک زمان و مکانی از مخاطب را داشته و شنونده می تواند در عین انجام امور روزمره، از این رسانه بهره برد.

از سوی دیگر، هیچ رسانه ای به اندازه رادیو، قابلیت عمومی شدن در فضای جامعه را ندارد. به این معنی که می توان در حوزه عمومی از آن به شکل جمعی بهره برد. مثلاً در تاکسی یا اتوبوس با روشن بودن رادیو، تعداد زیادی از مسافران می توانند در عین حال شنونده رادیو هم باشند.

این در حالی است که شبکه های اجتماعی و رسانه های موبایلی، علیرغم گستردگی شان، حتی در فضای عمومی، باز هم یک رسانه فردی هستند که به شکل جمعی استفاده می شوند، در حالی که رادیو می تواند همچنان نقش خود را به مثابه

وسایل ارتباط جمعی حفظ کند. نسبت بین رادیو و زندگی روزمره از این حیث قابل طرح و تأمل است که غالباً رسانه های دیگر مربوط به اوقات فراغت هستند، اما رادیو علاوه بر این، در حین کار و فعالیت اجتماعی یا خانگی هم قابل استفاده است. لذا بیشتر سهم یا حضور را در تجربه های زیسته روزمره افراد دارد.

این که بگویم اکنون مردم نسبت به گذشته، کمتر از رادیو استفاده می کنند، نمی تواند دلیلی بر نفی این کارکرد باشد. چون این ویژگی، فارغ از نوع و میزان استفاده از رادیو، در نزد مخاطبان به عنوان یک مؤلفه و ویژگی ذاتی برای رادیو قابل تصور است. این که رادیو بیش از هر رسانه دیگری، از ظرفیت و امکان مناسبی برای درهم تنیده شدن با زندگی روزمره برخوردار است؛ حتی از طریق گوشی های تلفن همراه.

امکان دریافت برنامه های رادیویی از طریق گوشی های همراه این فرصت را فراهم کرده تا هر فردی در هر جایی که حضور دارد از رادیو استفاده کند و در واقع تلفن همراه در ذات خود واجد رادیو همراه هم است. بارها شده که در اتوبوس یا مترو شاهد استفاده از رادیو موبایل بین شهروندان بوده ام که کل مسیر را تا رسیدن به مقصد از رادیو استفاده می کردند. حتی آنهایی که به برنامه های خبری و تحلیلی رادیو علاقه ای ندارند و به اصطلاح به جای آگاهی سراغ سرگرمی هستند نیز می توانند از رادیو بهره ببرند. مثلاً کسی که به موسیقی علاقه دارد، می تواند با شنیدن رادیو آوا یا پیام به علاقت خود پاسخ بدهد.

بقیه در صفحه ۲

از محبت خاها گل می شود
وز محبت سرکه ها مل می شود

«مولانا»

گفتگو با «محمد مهدی عسگری پور»، کارگردان و نویسنده

در مورد زیر ساخت های تلویزیون باید فکری اساسی شود

«گفتگو از: بهار ناصر خاکی»

فیلم مهمان داریم در سال ۱۳۹۲ و جایزه بهترین فیلم آسیایی جشنواره فیلم فجر (مسابقه بین المللی سال ۱۳۹۲) و.....
* اگر خاطراتان باشد، در مصاحبه ای گفته اید که به مخاطبان هم نقش می‌دهم. چگونه این قضیه ممکن است؟

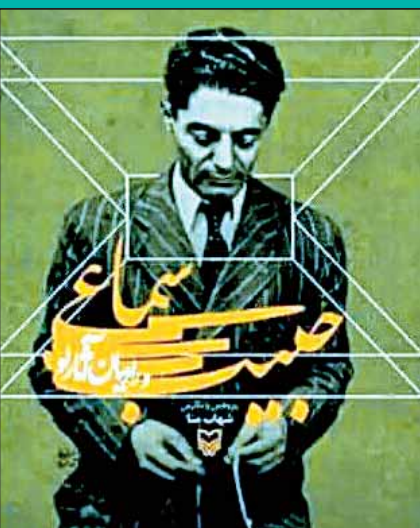
— واقعیت این است که شاید دیدگاه های انقلابی باعث می‌شد به موضوعات قطعی نگاه کنم. یک امر قطعی یا یک شروع و پایان مشخص. زمانی که به چهل سالگی رسیدم، کم کم نگرشم تغییر کرد و با دید گسترده تری به پیرامونم نگاه کردم و احساس کردم خیلی از مسائلی که ما فکر می‌کنیم قطعیت دارد، ممکن است قطعی نباشد. حتی در نگاه دینی. با توجه به مقدوراتی که برای ما ممکن است تغییر کند امور قطعی ما به امور غیر قطعی تبدیل می‌شود. بنابراین به این فکر کردم که وقتی یک فیلم ساخته می‌شود برای انسان هایی با نگرش های متفاوت؛ پس سهم مشارکت آنها کجاست؟

آیا به عنوان افرادی که باید بایند و یک امر قطعی از آثارم را ببینند و قضاوت هم طبیعتاً باید قطعی باشد یا باید با من در تعامل باشند؟ از آنجا احساس کردم که نقش من به عنوان فیلمنامه نویس و کارگردان که در واقع اثری را شکل می‌دهم یا بازیگر و عوامل پشت صحنه، در کنار تماشایی می‌تواند کامل کننده باشد. این لزوماً به این معنا نیست که باید فیلم یا سریال پایان بازی داشته باشد. می‌تواند پایان مشخصی داشته باشد. من به قضاوت های متعدد در یک پدیده فکر کردم و احساس کردم باید روی این مطلب حساب بسیاری باز کنم و باید آنها را در معادلات خود بگنجانم. به همین دلیل در نوع نگارشم تغییراتی ایجاد کردم و از آن زمان تاکنون، به خصوص در سریال رهایم نکن، این نقش تماشاگر به وضوح به چشم می‌آید.

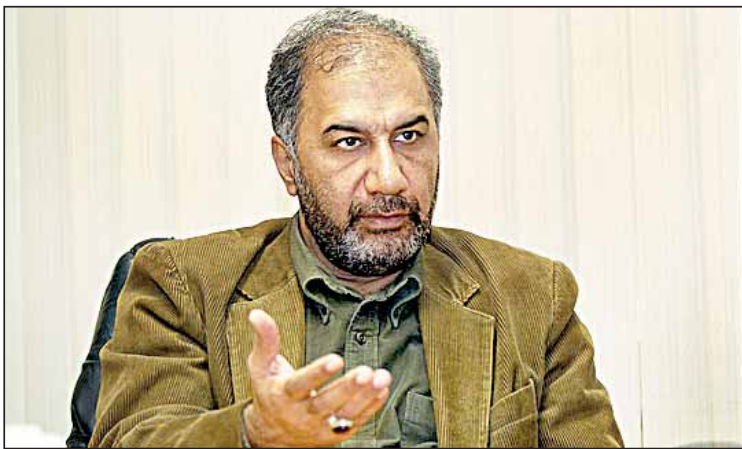
* بفرمایید که وضعیت سینمای ایران را در حال حاضر چگونه ارزیابی می‌کنید؟

— با تمام مضایب و مشکلاتی که داریم، بارزترین موضوعی که حداقل هرازگاهی توانسته برای میهن مان افتخار آفرین باشد، سینماست. خصوصاً در آن طرف آنها، در یکی از مسافرت هایم به کشور فرانسه، در یک روستا با یک فرد روستایی مواجه شدم که مرحوم عباس کیارستمی را به نام کوچک می‌شناخت. در حالی که حتی جغرافیای ایران را هم نمی‌دانست! این بسیار غرور آفرین است.

بقیه در صفحه ۵

کوتاه آغاز کردم. از دیگر فعالیت هایم نیز معاونت بخش جنگ بنیاد سینمایی فارابی، سرپرستی مرکز سینمای تجربی، مدیرعاملی بنیاد سینمایی فارابی، معاونت هنری سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مدیرعاملی خانه سینما، دبیری اولین جایزه جهانی پوستر ادیان تو حیدی،

دبیری اول سمپوزیوم بین المللی مجسمه سازی تهران، دبیری جشن بزرگ سینمای ایران در دوره نهم، دبیری بین المللی فیلم فجر در دوره های بیست و یکم و بیست و دوم، دبیری جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان در دوره های هفدهم و هجدهم، نایب رئیسی فدراسیون بین المللی انجمن تهیه کنندگان فیلم FIAPF.

همچنین کارگردانی فیلم های: مهمان داریم، هفتاد و پنج دقیقه، اقلیما، قدمگاه، پرواز در نهایت؛ و کارگردانی مجموعه های تلویزیونی: نقطه اوج، روح الله، گل های گرمسیری، جراحت، شیدایی، نفس گرم، و رهایم نکن. نویسندگی برای این فیلم ها را هم در کارنامه ام دارم: مهمان داریم، اقلیما، پرواز در نهایت، ... و ایضاً تهیه کنندگی فیلم های چون: متولد ۶۵، ماجان و خاطرات یک خبرنگار کاندیدای سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی برای فیلم قدمگاه در سال ۸۲.

از جوایز دریافتی هم می‌توانم اشاره کنم به دریافت سیمرغ بلورین بهترین فیلم دوم و بهترین اثر هنر تجربه برای فیلم قدمگاه در سال ۸۲، کاندیدای سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی برای فیلم اقلیما کاندیدای سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی برای

«محمد مهدی عسگری پور» از معدود سینماگرانی است که همیشه خواسته و شور و یخ‌خانه به دلیل ممیزی های بسیار، گاه توانسته تأثیر گذار در حوزه انسانی اخلاقی، آگاهی دهنده و ملی میهنی باشد. از میان مجموعه تلویزیونی های ماه مبارک رمضان امسال که با اسامی «سردلبران»، «بچه هندیس» و «رهایم نکن»، مجموعه

رهایم نکن به کارگردانی محمد مهدی عسگری پور و تهیه کنندگی علی پورکیانی، بیشترین مخاطب را جذب کرد و این بهانه ای شد که با وی به گفتگو بنشینیم.

***

* جناب عسگری پور، محبت بفرمایید نگاهی به دوران پیش از کارگردانی خود داشته باشید.

— متولد ۱۳۴۲ از غرب تهران هستم. بسیار علاقه مند به ورزش بودم و در شاخه ادب و هنر گرایش بسیار به خطاطی، نقاشی و ادبیات داشتم. سینما کمتر دغدغه ذهنی ام بود، اما اولین درآمد زمانی که حدوداً ۱۲ سال داشتم، از سینما بود. آن زمان به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان می‌رفتم برای کتاب خوانی. آمدند و گفتند به نوجوانان همسن شما برای بازی در فیلمی نیاز داریم. هر روز می‌آمدند و من را می‌بردند. ۱۲ روز رفتم و ۶۰۰ ریال دریافت کردم که آن زمان پول خوبی بود.

بعدها گرایشم به سینما شکل گرفت و به همین خاطر به دانشکده صدا و سیما رفتم. یکی از تعهدات این دانشکده این بود که باید به صدا و سیما می‌پیوستم. مدیر گروه کودک و نوجوان شبکه دوم شدم و فعالیت های هنری ام را از سال ۱۳۶۶ با کارگردانی فیلم های

یادکردی از «حبیب سماعی» در آستانه سالروز درگذشتش

سرگذشت حبیب سماعی در یک کتاب

محمدرضا عسگری پور

کتاب «حبیب سماعی و روایان آثار او» به کوشش و پژوهش «شهاب منا» در سال ۱۳۸۹ توسط انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری) منتشر شد. به دلیل کمبود و یا عدم وجود اسناد و مدارک لازم و کافی، حقیقتاً این پروژه نگارشی و پژوهشی حایز صعوبت در پژوهش و جمع آوری اطلاعات بوده و به همین دلیل، فارغ از مقدمه نسبتاً طولانی نگارنده «شهاب منا، متولد ۱۳۵۸، موسیقی دان و موسیقی پژوه» که در دیباچه مذکور روش تحقیق خود را در خصوص تألیف و تدوین این کتاب بیان داشته، این کتاب در دو بخش کلی مورد بحث و بررسی است. در بخش اول، نویسنده و پژوهشگر کتاب شرح حال و شیوه سنتورنوازی «حبیب سماعی» (۱۳۲۵/۴/۲۰ - ۱۳۸۰) و روایان آثار او را مورد شرح و تحلیل قرار داده است. وی در این بخش تحصیلات موسیقایی حبیب، حبیب سماعی در مشهد، نوازندگی حبیب در جشن های هزاره فردوسی، مسافرت حبیب سماعی به هند، سنتورنوازی حبیب سماعی در فیلم مستند کاروان زرد، ارتباط حبیب سماعی و رادیو، سماعی و تهیه نوار از نوازندگی او در رادیو، بررسی فهرست برنامه های «آقای سماعی» در رادیو، دیگر آثار حبیب و یادداشت هایی درباره صفحات حبیب و پروانه را مورد دقیق و تعمیق قرار داده است.

بقیه در صفحه ۴

نگاهی به رمان «پالتویی برای یک دکمه» از مریم عباس زاده

نقاشی امید روی بوم زندگی

همد میرزایی

رمان «پالتویی برای یک دکمه» چنین آغاز می‌شود:

حال و روزم افتضاح بود؛ مثل به مسمومیت شدید، تب چهل درجه با هذیان... بخوابی و هی پشت هم کابوس ببینی و عرق سرد بشینه روی تنت و نتونی بیدار شی، از اون خوابایی که انگار سر جلسه امتحانی و به عالم مسئله انتگرال چندگانه روی برگه ات نوشته شده و هیچی بلد نیستی. یه حس بد، ترس ناشناخته، نگرانی عجیب چهار چنگولی چسبیده بود به یقه ام و ول نمی‌کرد. لحظه به لحظه هم فشار دستش بیشتر می‌شد. سرم گیج می‌رفت و چشمم سیاهی، انگار توی یه هزار توی تنگ و بسی پایان دور خودم می‌چرخم، اونم معلق. ذهنم تلخ بود، مثل زهرمار. لعنت به معجون درد و مرضی که افتاده بود به جونم.

دل و روده ام به هم پیچیده و انگار یکی توش رخت می‌شست. اونم با تمام قوا. مثل عمه پیر پدرم که لباس های چرک رو می ریخت تو یه لگن بزرگ لعابی که رنگ چند جاشم پریده بود، بعد با صابون مراغه میفاد به جوشون و کف مالشون می‌کرد. دست آخرم چنان بهشون چنگ می‌زد که احساس می‌کردی الانه تار و پود پارچه جدا بشه.

وقتی که به خونه شون بودم، می‌نشستم روی پله، دستمو می‌ذاشتم زیر چونه م و به انگشتای لاغر و استخوانی ش زل می‌زدم که با مهارتی مثال زدنی می‌شست و می‌چلاند. تعجبم از این بود که اون همه زور چه جوری تو اون بدن نحیف جا گرفته...

تو دلم خدا بیمارزی براش فرستادم و یه چرا اومد تو ذهنم: حالا چرا تو این هاگیر و واگیر یادش افتادم، سسالی یه بارم بهش فکر نمی‌کرد. یه فکر وحشتناک نشست توی مغزم: نکنه قراره بمیرم؟ نسبت به خودم بی رحم شدم، حالا بمیرم چی می‌شه؟ به کجای این دنیا بر می‌خوره؟ سرمو چندبار تکون دادم تا مغزم سبک شه: امان از این افکار مالیخولیایی من. همیشه از به نقطه شروع می‌شسه و به یه نقطه بی ربط دیگه ختم می‌شه و پریشان ترم می‌کنه... وای که چقدر دلم آرامش می‌خواد...

رمان «پالتویی برای یک دکمه» است که خواننده را با خود همراه کرده، به کیش می‌برد و قصه زندگی خود را شرح می‌دهد. او که فکر می‌کند در آسمان وجودش حتی یک ستاره هم ندارد، پس از ورود به کیش با زنی سفید پوش و مهربان به نام «نهای» آشنا می‌شود تا در مسیر زندگی تازه او همراهش باشد. در ادامه هم برای خلاص شدن از تنهایی، در مهد کودک جزیره به عنوان مربی استخدام می‌شود تا در پیچه های تازه ای از مهر و دوستی به رویش گشوده گردد...

خانم مریم عباس زاده، یک اسفندماهی هنرمند است. از کودکی به نقاشی و نوشتن علاقه خاصی داشت. در دوران تحصیل با جدیت بیشتری هر دو رشته را ادامه داد و در سال ۸۴ توانست نخستین رمان خود را با نام «فریاد بی صدا» منتشر کند و در ادامه هم هشت رمان نوشت تا نویسنده پر کاری شود. او که دارای مدرک لیسانس اقتصاد نظری است، در کنار نویسندگی، موفق به ادامه کار نقاشی شد و تا کنون در چند نمایشگاه گروهی نقاشی شرکت کرده و فعالیت در این رشته را با جدیت ادامه می‌دهد تا آنجا که کلاس آموزش نقاشی هم برگزار می‌کند و از توان خلاقانه خود در هر دو رشته رمان نویسی و نقاشی به خوبی بهره می‌گیرد.

چه اشکی می ریخت بچه. ساکنم نمی‌شد. در و دیوار مهد از گریه هاش می لرزید. اولش که نمی‌دونستیم چی شده و فکر می‌کردیم جابیش درد گرفته یا کسی اذیتش کرده. بالاخره بعد از ده دقیقه جیغ کشیدن، بریده بریده گفت دکمه فرمز شو گم کرده. اصرار داشت کیف بچه ها رو بگردیم تا دکمه پیدا شه... دکمه رو که بهش دادیم چنان با سوز و گداز اشک ریخت که اشک منم در اومد. تا نیم ساعت حق حق می‌کرد و دل می‌زد.

شیرازه کلاسشون به هم ریخت و رسماً درس تعطیل شد و هیچ کس هم دل و دماغ انجام کاری نداشت و هر بچه ای خودشو یه جور سرگرم کرد. «نفس» رو که از نفس افتاده بود تو بغلم گرفتم. موهاشو ناز کردم، اونم همان‌طور که دکمه رو توی مشتش گرفته بود، سرشو چسبونده بود به من و هیچی نگفت.

کاش امروز فرصت شه و از سهیل درباره ی این دکمه ی فرمز جتجالی پرسم. جریان این دکمه چیه که این قدر برای این بچه عزیزه و یه لحظه م از خودش دورش نمی‌کنه...
***

چاپ سوم رمان «پالتویی برای یک دکمه» نوشته مریم عباس زاده توسط «نشر ری را» به بازار کتاب آمده است.

خانم عباس زاده که در کنار نوشتن رمان، به هنر نقاشی هم می‌پردازد، در این رمان، گویی با قلمی رنگین، سرگذشت زنی را روی بوم زندگی نقاشی کرده است تا خواننده به زیبایی بتواند داستان را از ابتدا تا انتهایش مرور کند و از دیدن تابلوی زیبای دلدادگی مادرانه، تعهد زنانه و تبلور جاودانگی عشق، لذت ببرد.

این رمان یک تابلوی زنانه است با رنگ هایی از جنس مهربانی و عاطفه که زنی تنها را با خود از تهران به جزیره کیش می‌کشاند تا بتواند با مرور گذشته اش، راهی به سوی آینده پیدا کند. آینده ای که گویی سرنوشت برایش نقاشی کرده است. زنی به نام «آسمان حکمت»، شخصیت اصلی

دوستانی بهتر از آب روان

گلزارک مع و سهراب

دکتر حبیب الله صنعتی

آغاز چکامه «مشفق» برای سهراب، این چنین است: آه که ای دوست در اوان جوانی نیست مرا کار، غیر اشک فشانی بار محن خسته کرد جان و تنم را قاتم از کوه رنج گشته کمانی و ایات بند اول «سهراب» چنین است: آه که با غم گذشت روز و شبانم خسته و رنجور و دلفگار از آنم من چو تو، اندر بهار عمر، جوانی روز و شب از هر دو دیده اشک فشانم من چو تو، آن طایرم که کینه صیاد کرده به تیر جفا و جور، نشانم من چو تو، با توشه امید و جوانی در رهی انتهای عشق، روانم من چو تو، عمری در آسمان تخیل بال و پرافشان نموده، در طیرانم آه که من از کتاب عمر در این فصل غیر سطور ملال و رنج نخوانم با تو من ای «مشفق» عزیز سخندان جز سخن از درد و رنج خویش نرانم بار گران حیات و محنت ایام از کف من برده، پاک، صبر و توانم آه که ترسم در انتظار شوم پیر نامده از در، هنوز بخت جوانم با همه سختی و درد و رنج میندار کر دل من رفته یاد عشق، نه جانم! در ازل آب و گلم به عشق سرشتند دفتر عمرم به نام عشق، نوشتند

در بخش مکاتبات شعر و عکسی هم از من دیده می‌شود که مربوط به هجده سالگی من است. این شعر، قصیده‌ای است با عنوان «محیط شوم»، حاوی پنجاه و سه بیت که گله و حکایتی است از نمای جامعه آن روزگار. چند بیت از آن را می‌خوانید:

مشفق، ای شاعر جوان سخندان ای به سپهر ادب، ستاره تابان می‌گذرد عمر اگر چه در رعداش نیست مرا حاصلی به جز غم و حرمان هر چه شوم بیشتر به جامعه حساس می‌شودم درد و رنج و آه دو چندان کیست که در این محیط شوم نگرده عاقب از کسب علم و فضل، پشیمان؟ کیست که غیر از طریق خدعه و تزویر شاهد مقصود را گرفت به دامان؟ مرد سخندان نجستام که در این ملک عاقبت از غصه، گوشه‌ای ندهد جان آه کز اندیشه پلید اجانب لانه دزدان شده است کشور ایران!

مطلب دیگری که در مورد کتاب خاطرات جوانی مشفق باید بگویم این است که این کتاب را در جنبی که از سوی اداره فرهنگ ترتیب داده شده بود به مناسبت احراز رتبه اول در بین کلیه داوطلبان امتحانات نهایی شش ساله متوسطه (رشته طبیعی) به من به عنوان جایزه اعطا نمودند و متعاقب من، خانم پردیخت سپهری (خواهر والا و هوشمند سهراب) موفق به دریافت همین جایزه به مناسبت احراز رتبه اول در بین داوطلبان امتحانات سیکل اول در کاشان گردید. منظورم از ذکر این نکته توجه به وجود هوش و ذکاوت در خاندان سهراب است که خود می‌گوید:

«باغ ما در طرف سایه دانایی بود»

در آن روزگاران که من سال‌های پایانی دبیرستان را در کاشان طی می‌کردم و همچون سهراب همواره رتبه اول کلاس را داشتم، سهراب در اداره فرهنگ کاشان به کار مشغول بود و ما با هم دوستی بسیار صمیمانه‌ای داشتیم و رشته این دوستی بیشتر مربوط به شوق و علاقه ما به شعر و نقاشی بود. آن روزها سهراب، همراه خانواده از باغی که محل زندگی دوران کودکیش بود به خانه‌ای در میانه شهر منتقل شده بودند. او همچنان به کار نقاشی مشغول بود. در خانه، وسایل نقاشی را آماده داشت و با اشتیاق تمام به آن می‌پرداخت. گاهی برای دیدن نقاشی هایش به سراغ او می‌رفتم و پاره‌ای از نقاشی‌های کوچک خودم را به او نشان می‌دادم که مرا تشویق به ادامه آن می‌نمود. همچنانکه پیشتر اشاره کرده‌ام، سهراب سرانجام تصمیم گرفت کار در اداره فرهنگ را رها کند و برای تکمیل هنر نقاشی به دانشکده هنرهای زیبا در تهران برود.

رادیو و زندگی روزمره

آموزشی و فرهنگ سازی دست یافت و هم با تقویت سویه آموزشی رادیو، کاربرد و کاربری آن در قلمرو وسیع تری از سوزه‌ها و بالطبع طیف وسیع تری از مخاطبان، گسترش داد.

سویه دیگری از نسبت رادیو و زندگی روزمره را می‌توان در تولد رادیوهای مناسبی دانست. مثلاً در ایام محرم شاهد تولد رادیو محرم یا رادیو اربعین بودیم یا مثلاً در نمایشگاه مطبوعات شاهد فعالیت رادیو نمایشگاه بودیم که به شکل تخصصی به پوشش خبری و تحلیلی این اتفاق می‌پرداخت و نمونه‌های دیگری که نشان می‌دهد هیچ رسانه‌ای به اندازه رادیو به شکل مستقیم و به روز با زندگی ارتباط ندارد و این ظرفیتی است که می‌توان از آن بهره بیشتری برد و رادیو را بیشتر به درون زندگی مردم و تجربه‌های زیسته آنها وارد کرد.

رادیو رسانه‌ای تک بعدی و تخیل زا است. تأثیر این رسانه بر مخاطب بیشتر از تأثیر مخاطب بر آن است. اساساً رسانه‌ها با تأثیر در ساختار ذهنی افراد باعث ایجاد تغییر در دنیای آنها می‌شوند. گوش دادن به رادیو فعالیت است که ریشه در کارها و برنامه‌های روزمره دارد. بنابراین اگر بخواهیم عوامل مؤثر را در تشکیل و معانی جدید جامعه مدرن را درک کنیم، نمی‌توانیم آنها را از زمینه‌ای که در آن ظهور و توسعه یافته‌اند، یعنی زندگی روزمره، جدا کنیم. رهایی از تنهایی، شکستن سکوت، ارتباط با محیط پیرامون، علاقه‌مندی به یادگیری، وابستگی اعتقادی و... از جمله کارکردهای رادیو در ارتباط با تجربه‌های زیسته انسان هستند که می‌تواند این تجربه‌ها را به تجربه‌های آگاهانه و لذت بخش تبدیل کنند.

خسوت‌های اجتماعی و کلامی، مسائل رفتاری مرتبط با ترافیک و رفتار شهروندی و امثالهم از جمله موضوعاتی هستند که یا به صورت تخصصی و کارشناسی مورد بررسی قرار گرفته‌اند یا به شکل عمومی‌تر به آن پرداخته شده و نظر و دیدگاه مردم در مقام شنوند دربار آنها پخش شده است یا به شکل یک گفتگوی عمومی در معرض یک بحث همگانی در رادیو قرار گرفته است. ضمن اینکه

بسته‌های رادیویی، شامل متن گفتارها، جمله‌های کوتاه و تمهیدات صوتی و موسیقایی برای بیان و انتقال مفاهیم مرتبط با تجربه‌های روزمره به ویژه در غالب آموزش مهارت‌های شهروندی یا مهارت‌های زندگی در انواع برنامه‌های رادیویی مورد استفاده قرار گرفته است.

رادیو تلاش می‌کند تا رویکرد جزئی نگرانه‌تری به مسائل روزمره مردم داشته‌ و از کلی گویی یا شعارگرایی پرهیز کند. این به این معناست که نسبت عمیق و پویا تری بین رادیو به عنوان یک رسانه و مسائل زندگی روزمره برقرار شده که از دل آن هم می‌توان به تولید برنامه‌های متنوع و مفیدتری از حیث

بقیه از صفحه اول نسبت بین رادیو و زندگی روزمره، صرفاً همین نکاتی نیست که به آن اشاره کردیم. آنچه که گفتیم، بیشتر مربوط به استفاده از رادیو به عنوان یک رسانه در دل زندگی روزمره بود، اما این نسبت می‌تواند معکوس هم باشد. به این معنی که خود رادیو نیز از زندگی روزمره و مسائل آن برای تولید پیام بهره می‌برد.

بسیاری از برنامه‌های رادیویی، به ویژه برنامه‌های اجتماعی و سرگرمی آن، با محوریت زندگی روزمره ساخته می‌شود و موضوع و محتوای خود را از این حوزه می‌گیرد. به عبارت دیگر، رادیو، هم در زندگی روزمره مردم حضور پررنگی دارد و هم بازتاب دهنده آن در خود است. واقعیت این است که در علوم اجتماعی معاصر، خاصه در حوزه مطالعات فرهنگی و رسانه، زندگی روزمره و کنش‌مندی‌های مرتبط با آن از جایگاه خاصی برخوردار شده و تحقیق و پژوهش درباره آن افزایش یافته است.

در دل زندگی روزمره، می‌توان سوزها و موضوعات جذابی برای تحقیق و پژوهش پیدا کرد و که همان‌ها می‌تواند در تولید محتوای برنامه‌های رادیویی نیز مورد استفاده قرار بگیرد. چنانچه مورد استفاده هم قرار می‌گیرد. خوشبختانه در رویکردهای تازه خود به سراغ بسیاری از همین تجربه‌های زیسته رفته و آنها را دستمایه ساخت برنامه‌های خود قرار داده است. به عنوان مثال، موضوع رفتار اجتماعی در فضای عمومی، رفتار ایرانیان در مترو، مصرف گرایی و افزایش آن در جامعه، کودکان کار و خیابانی،

دلقوشته های آهان آهان دار

محبوب صالح علا

۳۶

این حرف‌ها را خود خدا در دهان من می‌گذارد!

محبوب! وقتی جوانی، دائم دنبال جایی هستی که شما آنجایی بدوید و بروی و شما را ببینی. در پیری دائم دنبال جایی هستی که شما را ببینی و با آن دیدارها و خیال‌بازی‌ها فرهمند شوی اینها دو عالم متفاوت‌اند. هر چند آدمیزاد هر دو عالم یک نفر باشد.

محبوب! صبح نوروز دو خورشید طلوع می‌کند؛ یکی در دل‌ها و یکی از پشت قله بلند و باشکوه یاد شما. شب‌هامان هم نقره‌فام و مهتابی است. برای همین ما مردم این سرزمین، شب‌های نوروزی نقره را به طلا ترجیح می‌دهیم. **محبوب!** شما بوده‌اید، پیش از آنکه عاشقی در عالم باشد. چنان‌که ستاره‌ها بودند، پیش از آنکه آسمان تأسیس

شده باشند. من در بهار از خودم جلو می‌زنم و مثنوی ولدی می‌خوانم. بقیه قند و کلوچه را به بوی خرمالوها به بوی زلف شما گره زده‌ام. از دورها باد شمال می‌وزد. بر تخت سلیمان نشستیم و میان رنگین‌کمان‌ها پری‌خوانی‌ها دارم.

محبوب! خیابان‌ها باز نمی‌گردند. کوچه‌ها هم از پس ما راه افتاده‌اند. آنها هنگامی که ما از هم جدا شدیم، هر یک به سمتی رفتند. شما نیستید کوچه‌ها نیستند، خیابان‌ها نیستند، درخت‌ها رفته‌اند یا شاخه‌ها و برگ‌های‌شان. آفتاب هم کمی این پا و آن پا می‌کند و وقتی می‌بیند که از ما خبری نیست، او هم می‌رود. سایه‌ها هم رفته‌اند.

بگذار همه رفته باشند. تنها من باشم و خاطرات آن روزها که از این کوچه گذشتیم. چه روزهایی بود! دیوارها همچنان به هوای دیدن شما سرک می‌کشیدند و از سر و کول هم بالا می‌رفتند. بگذار همه رفته باشند. ما خودمان دوتایی جوان می‌مانیم. هر چند آینه پیر شده باشد.

محبوب! من آن عاشقم که آتش از من گریخته. من از سوختگان شما هستم. شانه‌ام هنوز گرم است برای همین سر بر شانه خود می‌گذارم و یاد شما می‌کنم. چشم‌هاتان را باز می‌کنید، خورشید خاموش می‌شود. باز می‌کنید، ستاره‌ها سوسو می‌زنند. از کوچه‌های خالی می‌گذرید، صنوبرها راه‌باز می‌کنند. شاخه‌ها سر تکان می‌دهند. پرندوها ساکت می‌شوند. شما که می‌روید، من از خودم می‌پرسم: زندگی به چه درد من می‌خورد؟ در سایه‌سار یاد شما هر جا که می‌ایستم درخت میوه می‌دهد، انگور می‌رسد، خربزه شیرین می‌شود.

محبوب! در سایه قدم می‌زدیم. نمی‌دانم چه می‌گفتم که شما آهسته می‌گفتید: «هیس...هیس... محمد آهسته. خدا حرف‌هایت را می‌شنود.» من هم گفتم: «محبوب خیالتان راحت، همه این حرف‌ها را خود خدا در دهان من می‌گذارد.»

محبوب! چرا محبوب‌ها عاشق‌ها را ترک می‌کنند؟ باد می‌وزد، گل‌ها پرپر می‌شوند. من سراسیمه به دنبال گل‌های پرپر می‌گردم. تنها سایه‌هایی این طرف و آن طرف زمین می‌ماند. عاشق، هر آنچه را که دوست دارد، او را ترک می‌کند. پس کجایی؟ تا کی به آسمان نگاه کنم و در مسیر طوفان‌های استاده باشم؟

محبوب! طوفان دیروز تهران را دیدید؟ خودتان دیدید پس از طوفان چه اتفاقی افتاد؟ آسمان تهران بی‌مقدمه ابری شد. باران گرفت. چه بارانی، چه بارونی! من پشت پنجره، باران‌ها را تماشا می‌کردم. ماهی قرمزى سرش را به شیشه‌ی پنجره ما می‌کوبید. ماهی‌بی که از آسمان باران‌ها آمده بود، می‌گفت عالم زیر و رو شده. ما ماهی‌ها از آسمان می‌آییم، پرندوها از دریا پَر می‌گیرند، جابه‌جاشدن زمین و آسمان، زیر و رو شدن دنیا از آه عاشق‌های مظلوم ستمکش است. محبوب من! شما هم دیدید، پشت پنجره‌ها چه سیلی راه افتاده بود؟

ادامه دارد

معرفی مجموعه شعر «وقت کُشی»/ کاظم واعظ زاده/ انتشارات نگاه/ ۱۳۹۶

اکبر اکسیر |

اما پرنده‌ها از من نرفته‌اند

نخواهد کرد:

* در هر جنگ کسانی هستند/ که پیش از اصابت گلوله‌ها مرده‌اند/ آنها نتوانسته‌اند/ تصویر کسانی را که دوست داشته‌اند / با خود بیاورند.

* می‌آیند و می‌روند/ کسانی که فتح می‌کنند قلعه‌هایت را/ بعد تو می‌مانی/ با قوطی‌های زنگ زده کنسرو/ که دامنه ات را آشفته اند/ یا دامن‌ت را آلوده اند)

* دانه ریخته برای پرنده‌ها/ از پنجره باز به اتاق آمدند/ خانه را عوض کرده ایم/ اما پرنده‌ها، از من نرفته‌اند.

زبان‌ساده، بیان‌شیوا و سوژه‌های صمیمی، فضای خالی شعر‌های واعظ زاده را تشکیل داده‌اند. او بدون آنکه بداند، شاعر شده است:

* نام هر که را می‌میرد/ در دفتری می‌نویسم/ چهره هر که مرده است/ چسبانده‌ام به حافظه‌ام/ صدای مرده‌ها را در گلویم/ پنهان کرده‌ام/ سکوت مرده‌ها را شب‌ها در شمارش نفس‌هایم باز می‌یابم/ و صبح گورستانی از خواب بر می‌خیزد... کاظم واعظ زاده با وقت کُشی به کشتن مرغ مقلد آمده است. هر روز بهتر از دیروز پیش می‌رود. امید است دیر به دیر کتاب بجاید و شعر کوتاه را جدی بگیرد. او اگر دچار حاشیه نشود، در متن شعر امروز نام ارجمندی خواهد بود. او در این مجموعه به لحظات شکوهمندی رسیده است که امیدواریم در تداوم این لحظات فعالیت نماید و ...

قطاری ای کاش/ بتواند ریل‌هایش را به این سو بکشانند/ تا واگن‌ها تماشاگران دلتنگی مردی باشند/ که کشش‌هایش را آویخته‌است/ بر دیرک خاطرات دور و نزدیک/ لوگو می‌توران/ در کابوس فلزی ریلیایی/ که هر کدام/ راهی دیگر را در پیش گرفته‌اند/ معلق مانده‌است!

با سپاس از انتشارات نگاه که نگاه ویژه‌ای به شعر پیشرو امروز ایران دارد و نگاه از شاعران جوان بر نمی‌دارد!

حسن قاسم جبلی

نگاهی کوتاه به زندگی و آثار قاسم جبلی

بنیانگذار آوازهای عربی در موسیقی عامیانه

در شماره‌های گذشته، به مناسبت فوت ناگهانی ابراهیم سلمکی، نوازنده و آهنگساز مبتکر ترانه‌های ماندنی کوچه و بازار، به شرح زندگی و آثار این هنرمند مردمی پرداختیم و قول دادم یادی هم از قاسم جبلی کنم. همان خواننده‌ای که در دهه‌های ۳۰ و ۴۰ بیش از ۱۵۰ اثر از ساخته‌های ابراهیم سلمکی را اجرا کرده است.

قاسم جبلی که روز پنجشنبه سوم اسفند ماه ۱۳۹۱ در سن ۸۶ سالگی در منزل مسکونی اش در تهران در گذشت، خواننده‌ای بود که بیش از هر چیز به واسطه خواندن ترانه‌هایی موسوم به کوچه‌بازاری و عربی شهرت داشت.

او متولد سال ۱۳۰۵ و از نخستین کسانی بود که سبک خوانندگی عربی را در موسیقی عامیانه و کوچه‌بازاری ایران رواج داد و اصولاً سبک ترانه‌های عربی را در موسیقی عامیانه کوچه‌بازاری ایران به کار گرفت.

قاسم جبلی که از جوانی با زبان عربی آشنا بود، در سفر به مصر آن‌را تکمیل کرد و در موسیقی هم سعی داشت از سبک خوانندگان مشهور عرب زبان پیروی کند. صدای زنده‌یاد جبلی که در آغاز با نام مستعار «فرهمند» فعالیت می‌کرد، نخستین بار از رادیوی نیروی هوایی شنیده شد و سپس به رادیو ایران راه یافت. وی با آهنگ‌سازی چون: برادران معارفی، عباس شاپوری، شاپور نیاکان، اسدالله ملک، عمادرام، ابراهیم سلمکی و منوچهر گودرزی همکاری داشت و شهرتش چنان فراگیر شد که از مرزهای ملی هم فراتر رفت

و می‌گویند شهرت او در کشورهای عربی کناره حاشیه خلیج فارس چیزی همپای خواننده‌های مشهور عربی آن روزگار بوده است و شیوخ عرب غالباً برای جشن‌ها از وی دعوت می‌کردند. همین برنامه‌ها و کنسرت‌های خارج از کشورش باعث شد تا وی چند سال در رادیو نخواند و بعد هم که تصمیم گرفت دوباره کار خود را در رادیو از سر بگیرد، رادیو به دلیلی که گفته بودند صدایش مایه عربی داشت و در آن زمان پخش صدا و موسیقی‌های عربی ممنوع بود، او را نپذیرفت. جبلی در آخرین سال‌های زندگی اش هم می‌گفت که هنوز هم با بعضی از شیخ‌های عرب رابطه دارد و می‌رود و می‌آید او در مورد سبک آواز خوانی خود گفته است: من از دوران دبستان بسیار قرآن را خوب تلفظ می‌کردم و بعدها که خواننده شدم این لحن عربی را در خواندن ترانه‌های فارسی هم وارد کردم.

قاسم جبلی، ترانه «دنیا» که شعرش را گویا کریم فکور سروده و آهنگش مربوط به ابراهیم سلمکی است، معروف‌ترین ترانه خود می‌داند که سال‌های سال در اوج بوده و حتی به محافل بزرگان هم نفوذ کرده است. از جمله «ملکه ثریا» همسر شاه سابق، سخت عاشق این ترانه بوده است و آن را بازتابی از زندگی خود می‌دانسته است.

قاسم جبلی در مورد آغاز کار خود گفته است که در ۱۸ سالگی به کلاس اسماعیل مهرتاش برای یادگیری ردیف‌ها و آواز خوانی می‌رفته و بعد از وی، افرادی همچون شهیدی و قوامی هم به کلاس مهرتاش می‌آیند و از هم دوره‌های جبلی محسوب می‌شوند.

نکته جالب توجه

کلاس‌های استاد مهرتاش این بود که در ازای تعلیم، پول دریافت نمی‌کرد و باید به جایش هنسر آموزان در تئاتر بازی می‌کردند و به این دلیل جبلی اولین تئاترش را (امیر الجزیره) با صادق بهرامی و علی دریا بیگی در جامعه بارید بازی کرده است و بعدها با افرادی همچون محتشم سارنگ و هنرمندان آن دوره همبازی شد و در تئاترهای جامعه بارید، نصر، تهران‌فر دوسوی و پارس بازی کرده و به گفته خودش حدود ۲۰ سال تئاتر بازی کرده است.

از سال ۱۳۳۰ به بعد قاسم جبلی در چندین فیلم بازی کرده است که اولین فیلمش "بنده عشق" نام دارد که نقش اول را به همراه شهلا ریاحی باز کرده است. «یوسف و زلیخا»، «گلنسا» و «زنه یک هنرپیشه» که جبلی به همراه خانم رویفا نقش‌های اول را داشتند که نیم ساعت فیلم برداری شد و بعد مجوزش لغو شد و فیلم برداری ادامه پیدا نکرد و هیچ‌وقت پخش نشد.

الفیه رضایی که آرشپوست رادیو ایران بین سالهای ۱۳۲۹ تا ۱۳۵۵ بوده است، خاطره‌ای در مورد قاسم جبلی

در زمانی که آهنگ‌های عربی ممنوع بوده نقل کرده و گفته است: در حوالی سال ۱۳۳۰ قاسم جبلی، شبی به همراه حسین یاحقی، خالدی، علی زاهدی، عبادی و منصوری در یکی از باغ‌های تهران برنامه داشته که آوازی در مایه افشاری خوانده است. نوازندگان محفل که همگی در رادیو کار می‌کردند، وی را به رادیو دعوت می‌کنند و فردای آن روز جبلی به رادیو می‌رود و کار خود را در رادیو بی‌سیم که آن زمان در جاده شمیران بود، شروع می‌کند.

قاسم جبلی را می‌توان از اولین خواننده‌های مردمی نام برد که به همراه بهرام سیر و هوشنگ شوکتی، ترانه‌هایی با سبک جدید در رادیو می‌خواندند. البته برخی کتاب‌ها و افراد (اسید جواد بدیع زاده) را آغازگر ترانه‌های مردمی می‌دانند که به عقیده صاحب نظران با توجه به این که بدیع زاده فکاهی می‌خوانده است و اکثر ترانه‌هایش در مایه طنز و انتقادی اجتماعی بوده است، وی را می‌توان آغازگر ترانه خوانی در موسیقی ایرانی به شمار آورد. اما آغازگر موسیقی مردمی، جنبه دیگری دارد. در شماره آینده به شرح زندگی و آثار یکی دیگر از این دست هنرمندان خواهیم پرداخت.

ادامه دارد

یادکردی از «حبیب سماعی» در آستانه سالروز درگذشتش

سرگذشت حبیب سماعی در یک کتاب

بقیه از صفحه اول

به‌زعم راقم این سطور، از جمله مهمترین قسمت‌های بخش اول کتاب، «ردیف حبیب سماعی مخصوص سنتور در دوازده دستگاه» (نام دستگاه‌ها و گوشه‌های موسیقی ایران به‌روایت حبیب سماعی) است. شهاب منا در این قسمت از کتاب، عنوان داشته که در دست‌نوشته‌ای موقت از حبیب سماعی که برای یکی از شاگردانش به‌نام «مرتضی عبدالرسولی» نوشته بوده است، روایت او از ردیف که مأخوذ از ردیف «محمدصادق خان (سرورالملک)» بوده به‌دوازده دستگاه تقسیم‌بندی شده است و این رپرتوار حاوی دستگاه‌هایی است که امروزه متداول‌نیستند.

شهاب منا در این خصوص می‌افزاید: «قباد ظفر اذعان نموده حبیب دفترچه‌ای داشت که اسم گوشه‌ها را در آن نوشته بود که آن را از محمدصادق خان می‌دانست (احتمالاً از طریق پدرش، سماع‌حضور، شاگرد محمدصادق خان).... خوشبختانه حدود شصت سال قبل این دفترچه حبیب توسط مرتضی عبدالرسولی رونویسی شده و نسخه‌ای از آن توسط مرتضی عبدالرسولی به‌خانم طلیعه کامران هدی‌په شده بوده است. ایشان لطف نمودند و این دست‌نوشته را در اختیار نگارنده [شهاب منا] قرار دادند. تصویر اصل دست‌نوشته مرتضی عبدالرسولی در اسناد ضمیمه کتاب آمده است....» (منا، ۱۳۸۹: ۱۱۹)

روایت حبیب سماعی، مخصوص سنتور در دوازده دستگاه (بنا بر دست‌نوشته مرتضی عبدالرسولی، موجود در مجموعه شخصی بانو «طلیعه کامران») به‌این شرح می‌باشد:

- ۱- دستگاه شور؛ ۲- دستگاه سوز و گداز؛
- ۳- دستگاه طرز تجنیس؛ ۴- دستگاه بیوتات؛ ۵- دستگاه رُهاب؛ ۶- دستگاه دوگاه؛ ۷- دستگاه سه‌گاه؛ ۸- دستگاه چهارگاه؛ ۹- دستگاه همایون؛ ۱۰- دستگاه ماهور؛ ۱۱- دستگاه نوا؛ ۱۲- دستگاه راسته پنجه‌گه (منا، ۱۳۸۹: ۱۲۰).

جالب اینجاست که برخی از دستگاه‌های

ناآشنای این رپرتوار، شامل برخی از مایه‌های

آوازی کنونی است؛ به‌عنوان مثال دستگاه سوز

و گداز آمیخته‌ای از آواز بیات کرد و آواز دشتی (با تنوع مجموعاً ۱۳ گوشه) است و یا دستگاه طرز تجنیس شامل برخی از گوشه‌های دستگاه همایون و گوشه‌هایی در آواز بیات اصفهان، دستگاه شور و آواز افشاری (با تنوع مجموعاً ۲۵ گوشه) است. دستگاه بیوتات شامل الحانی در مایه‌های آوازی ابوعطا، افشاری و بیات ترک (با تنوع مجموعاً ۱۱ گوشه) می‌باشد و دو دستگاه مهم رُهاب و دوگاه (بالاخص دستگاه رُهاب) که در برخی از رسالات قدیمی از جمله کلیات یوسفی، چهار دستگاه اعظم و.... از آن‌ها] به‌عنوان دستگاه مجزا و بالاستقلال نامبرده شده است.

نام گوشه‌های دستگاه رُهاب در ردیف روایت شده از حبیب سماعی در کتاب شهاب منا: درآمد اول، رهبانی، مسیحی، کلینی، ناقوسی، تخت ناقوسی، تخت کاوسی، خاوران، مویه صغیر، شاه ختائی، جی ختائی و زنگ شتر می‌باشد و نام گوشه‌های دستگاه دوگاه عبارتند از: درآمد دوگاه، دوییتی، سهیلی، عزال، نغمه، دستار عرب، بیات ترک، شبه قرچی، مهدی ضرابی و مثنوی.

همانطور که از اسامی برخی از این گوشه‌ها مشخص است، نام بسیاری از این الحان در روایات باقی مانده از اعضای خاندان فراهانی یا دیگر راویان هم‌عصر با آنان و حتی در روایات متأخرین آنها نیز موجود نیست. شهاب منا در خصوص طراحی برخی از جدول‌های کاربردی این قسمت از کتاب زحمات بسیار زمان‌بری را متحمل شده است که از جمله آنها جدول شماره ۱۱ (منا، ۱۳۸۹: ۱۲۹) است که وی فهرست تفکیکی نام گوشه‌های منسوب به‌طوایف، اقوام، دهات، شهرها و نواحی ایران در ردیف حبیب سماعی را لیست کرده و در نتیجه‌گیری خود آورده است: «براساس جدول [شماره] ۱۱، نام مناطق به‌ترتیب تعداد گوشه‌های منسوب به‌آنها به‌قرار زیر است:

۱- شیراز و فارس (۱۴)؛ ۲. کردستان (۷)؛ ۳- استان‌های جنوب ایران (۶)؛ ۴- خراسان، اصفهان و آذربایجان (هر یک ۵)؛ ۵- مازندران و گیلان (۳)؛ ۶- همدان و تهران (هر یک ۲)» (منا، ۱۳۸۹: ۱۲۰)

و در ادامه بیان داشته است: «نتیجه این بررسی نشان می‌دهد که در این ردیف بیشترین انتساب نام گوشه‌ها به مناطق ایران مربوط به استان فارس و شهر شیراز، و کمترین مربوط به تهران است. بررسی فوق این فرضیه را تقویت می‌کند که ردیف مورد بحث، که در واقع اسامی ردیف محمدصادق‌خان به‌روایت حبیب سماعی است، خاستگاهی از شیراز داشته است. ضمناً محمدصادق‌خان خود نیز اصالتاً شیرازی بوده و از شیراز به تهران مهاجرت کرده بوده، چنان‌که عبدالله دوامی گفته است:

«تهران در گذشته‌های دور واقعیتی تاریخی به‌شمار نمی‌آمد. هنگامی که تهران به پایتختی برگزیده شد، نوازندگان و هنرمندان به‌طرف پایتخت کشیده شدند. از این دسته هنرمندان که برای اولین بار به تهران آمدند می‌توان محمدرضا، میرزا شفیع‌خان و محمدصادق‌خان را که سه برادر بودند نام برد. اینان از شیراز به تهران آمده و به‌دربار ناصرالدین شاه راه یافتند تا جایی که محمدصادق‌خان لقب سرورالملک گرفت و رئیس موسیقی دربار شد... با رفتن این سه برادر

نقد آثار منظوم و منثور
عباس یمینی شریف

یار مهربان

هومن ظریف

یمینی شریف، در کتاب «داستان‌های شیرین»، داستان منظوم «شاعر و دهقان» را روایت کرده است که در همسایگی یکدیگر زندگی می‌کنند و شب‌ها شاعر شبیدا مزاحم دهقان است و روزها خروس دهقان، شاعر را بد خواب می‌کند. آن دو به سراغ قاضی می‌روند و قاضی حکم می‌کند که خروس باید مجازات شود و برای میهمانی صلح و آشتی باید خورده شود:

باید خروس بد ذات / بیند چنین مجازات
چاقو برد سر او / تا کم کند هیاو...

شامی خورید باهم / خوشبین شوید کم کم
تا آشتی نمایید / این جا دگر نیابید (۱۳۲۶: ۲۶)

داستان مذکور، طنز سیاهی دارد که نمونه آن در «چرند و پرند» مرحوم دهخدا نیز دیده شده است که «عسل» و «خریزه» گرچه با هم خوردنش ضرر دارد، اما به مثابه دولت و مجلس اتفاقاً با هم می‌سازند تا پدر صاحب معده (مردم) را به درآورند!

داستان منظوم دیگر، داستان «بز و کلاغ» است که کلاغی گرسنه چون شیر بز و قالب پنیرهای بزی را می‌بیند، غافلانه از حسرت و گرسنگی واژه «شیر» را بر زبان می‌آورد و بز به گمان اینکه شیر «درنده» به آن سو می‌آید، فرار می‌کند و کلاغ قالب پنیر را می‌دزدد:

حال بز آمد بجا بسته زبان بی نوا

کوفته از سوی دشت / ناله کنان باز گشت

دید که از نام شیر / رفته دو قالب پنیر

داستان، آشکارا تلمیحی به بیت معروفی از مولوی دارد: آن یکی شیر است اندر بادیه / آن یکی شیر است اندر بادیه (مثنوی معنوی، دفتر اول، بیت ۲۲۲)

شایان ذکر است که در تمامی اشعار کتاب «سفر با تور»، مخاطب آن بزرگسال است. شاعر غالباً در این اشعار، خاطرات و نظرات خود را به نظم در آورده است. به عنوان مثال، شعر «بره حاجی» شعری از دفتر سفر با تور (۱۳۵۵: ۲۵) است که هرگز مجال چاپ مجدد نداشته است:

ای بره بع زدن چیست؟ پیک اجل رسیده

حاجی ترا برای قربان شدن خریده

فردا دگر نبینی خورشید و صبح امید

امشب برایت تیغ ستم کشیده

قصاب جان شکارت با کارد، در کمین است

در مقدم مسافر، گردد سرت پریده

امشب زخون سرت، رنگین شود علف‌ها

فردا بود زمین سرخ تا می دمد سپیده

بیخوده می زنی بع، هنگام بع زدن نیست

شب گله هر کجا هست، آرام آریمده

امشب اگر زگله گشتی جدا عجب نیست

این نوبتی است، امشب نوبت ترا رسیده

آیا به یاد داری یاران همدت را؟

آن بره‌ها که رفتند، خیر از جهان ندیده!

دانی که آن علف‌ها بودند چون تو جاندار

گشتند از چرایت خروارها چریده؟

عمری گیاه کشتی، حالا شوی تو کشته

چیدی علف همه عمر، حالا شوی تو چیده!

و نیز سرنوشت گوسفند، قصیده‌ای انتقادی است

که در آن گوسفند استعاره از انسان‌های بی تفاوت به

سرنوشت دیگران در جامعه‌ای اسیر سنت، به تصویر

کشیده شده است. بره‌ای که مرگ را برای همسایه حق

می‌داند و نمی‌داند که وجود خودش، به قیمت کشته

شدن و از بین رفتن خروارها گیاه و علف بوده است.

بره‌ای که از سرنوشت همجنسان خود تا زمانی که

پیک اجل به او نرسیده است، غافل است.

شعر بره حاجی، همدار و منقلب‌کننده و طبیعت

گراست. نه از جنس طرفداران ضد گوشه‌خواری است

و نه موافق گیاه‌خواران. پوسته‌ای از واژگان شعر

کودک و نوجوان دارد که مفهوم اصلی را دربر گرفته

است. نگاه شاعر و پیام او بسیار بزرگتر از قد و قامت

عناصر و ترکیب‌های مخزن واژگان شاعر خردسال و

کودک است.

ادامه دارد

ممتاززاهد

به‌دربار قاجار، تصانیف اصیل شیراز نیز به‌دربار راه یافت

(لطیفی بی‌تا: ۱۲ - ۱۱)، (منا، ۱۳۸۹: ۱۲۰)

و این فرضیه خود دلیل مدلی دال بر توضیحات نگارنده در یکی از مقالات اخیر اوست که عنوان داشته بود: «و چه بسیار مکاتب موسیقی که مغفول واقع شده و چه بسا که هنوز هم ناشناخته مانده است. آیا به‌راستی مکتب هنری شیراز که به‌نوعی حلقه گمشده دوره هنری ایران تلقی می‌گردد، فقط به هنر نگارگری منتهی گشته و عاری از دیربگی موسیقی بوده است؟!... شیراز نه تنها حلقه گمشده دوره هنری ایران است بلکه حلقه واصله میان سنت‌های هنری ایران باستان و دوران بعدی تا اعصار حاضر است. این مهم نه تنها در مورد شیراز (استان فارس) بلکه در مورد سایر استان‌هایی که گویش فارسی دارند همچون یزد، کرمان و.... نیز، دلالت می‌یابد. به‌زعم راقم این سطور در موسیقی مذهبی مراکز مذکور از قبیل مرثیه‌خوانی‌ها، منبری‌خوانی‌ها و تعزیه‌خوانی‌ها، جای پژوهش و تفحص جهت یافتن الحان جدید بسیار است.» (ممتاززاهد، ۱۳۹۶: ۱۷ - ۱۶)

شهاب منا در ادامه بخش اول کتاب به قسمت‌هایی چون: مضارب‌های حبیب، شیوه نشستن در برابر سنتور و مضارب زدن حبیب، تغییراتی که توسط حبیب در ساختمان سنتور ایجاد شد، سنتورهای حبیب و نکاتی از شیوه سنتورنوازی حبیب سماعی پرداخته است.

شهاب منا در تداوم مباحث کتاب، شاگردان و راویان آثار حبیب سماعی را مورد بررسی قرار داده و در این خصوص خدمات و زحمات هنرمندانی چون «کیقباد ظفر بختیار (ایلیخان)»، مرتضی عبدالرسولی، «نورعلی برومند»، «مهدی ناظمی‌یزدی»، طلیعه کامران، «منصور یاحقی»، «پرویز نجومی»، «ابوالحسن صبا»، «حسین صبا»، «داریوش صفوت»، «منوچهر جهانگیرلو»، «اصغر خالیدی»، «حسین ملک»، «مسعود میثاقیان»، «فرامرز پایور» و «مجید کیانی» را به‌رشته تحریر کشیده است.

شهاب منا در بخش دوم کتاب که حاوی ضمائم کتاب است؛ تصاویر، اسناد، مصاحبه‌ها، فهرست و شرح آثار صوتی منتشر شده درباره حبیب سماعی و صفحه‌شناسی پروانه و حبیب را مورد شرح و بسط قرار داده و این ۳۱۹ صفحه خود حاوی اسناد و مدارکی است که نه تنها در مورد پژوهش در خصوص حبیب سماعی، بلکه در مورد سایر موضوعات پژوهشی در حوزه موسیقی کلاسیک ایرانی، راهگشای رهپویان و پژوهشگران این حوزه خواهد بود.

شهاب منا سعی بر آن داشته که فارغ از نگارش و پژوهش مرجع و مأخذی مدون در خصوص حبیب سماعی، جریان‌شناسی و دوران‌شناسی موسیقی صدوبیست ساله‌ی اخیر را نیز در برابر مخاطبان کتابش نمایان نماید و خواننده کتاب را به تاریخ موسیقی معاصر و برخی ناگفته‌های این عصر موسیقی بیشتر و بیشتر رهنمون سازد. این کتاب برای مستندسازان عرصه سینمای مستند موسیقی نیز سوژه جالبی خواهد شد؛ زیرا پژوهشگر مستندساز بدون تحمل مصائب گردآوری ضمائم تصویری، اسنادی و غیره (که مرارت جمع‌آوری آن‌ها را شهاب منا، خود متحمل شده است)، با کتابی روبرو است که همچون یک فیلم‌نامه مستند، دارای پرسوناژ، سناریو و آماده‌نریشن و نریتوو است.

و اما، یک گله از ناشر کتاب!...

راقم این سطور در نمایشگاه کتاب امسال (۱۳۹۷) موفق به خرید کتاب «حبیب سماعی و راویان آثار او» از غرفه انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری) گردید. متأسفانه کتاب خریداری شده فاقد لوح فشرده منظم به کتاب است. این لوح فشرده نیز حاوی آثار ارزشمندی بوده که منفک از کتاب نیست و به‌پیوست آن به‌فروش رسیده است. متأسفانه در اصناف و مشاغل فرهنگی از این قبیل کارهای تأسف‌بار کم نیست و در نمایشگاه‌های کتاب سال‌های گذشته نیز این امر به‌اشکال مختلف مسبوق به‌سابقه بوده است.

چند سال پیش نیز نگارنده در صدد خرید دو جلد از کتاب‌های موسیقی‌دان و موسیقی‌پژوه گرامی «محمدرضا درویشی» از مؤسسه فرهنگی - هنری ماهور برآمد که با چند صفحه سفید یکی از آن کتاب‌ها مواجه گردید. امید است ناشرانی که آوازه‌شان مرزهای فرهنگی این مملکت را درنور دیده، به اخلاق حرفه‌ای و کسب و کار فرهنگی بیشتر و بیشتر پایبند باشند و خدای ناکرده به گونه‌ای نباشد که امثال من نویسنده که محروم از بهره‌مندی از هر گونه بُن خرید کتاب هستیم و با تکیه به حبیب و پس‌انداز خود و به‌امید تخفیف نمایشگاهی عازم نمایشگاه کتاب می‌شویم، با کتاب‌های ته‌انبار و یا برگشت از چاپ یا پخش ناشران محترم مواجه گردیم.

منابع:

— منا، شهاب. ۱۳۸۹. حبیب سماعی و راویان آثار او. انتشارات سوره مهر

(وابسته به حوزه هنری). چاپ اول

— ممتاززاهد، محمدرضا. ۱۳۹۶. ردیف سازی و آوازی مکتب «ایران».

فصلنامه خانه موسیقی: ۱۷-۱۶، پاییز.

گفتگوی با احمد مهدی حسگری در کارگردانی و نویسندگی

دومرد زیر ساخت های تلویزیون باید فکری اساسی شود

بقیه از صفحه اول

اما با این سینما در این سالها چگونه رفتار شده و چگونه مدیریت شده و در حال حاضر ما با چه سینمایی مواجهیم؟ بله، انتقادات زیادی وارد است بر این بیکره

ما با سیستمی مواجهیم که بخش غالب فیلمسازی، متأسفانه در ارتباط بین صاحبان سالن و سرمایه‌گذاران شکل می‌گیرد و در کوتاه مدت این رویه ممکن است برای تعدادی از همکاران سودآور باشد و تعدادی از دفاتر پخش با وضعیت مناسب تری مواجه شوند، اما این روند، دارای منافع مقطعی و فردی است. در یک مقطع، برای بعضی از افراد.

این نکته ای است که تصور می‌کنم طرح و برنامه ای برایش وجود ندارد. متأسفانه رفتار ما در سینما شبیه رفتار کشاورزان شده است؛ یعنی اگر کشاورزی سبب زمینی کاشته و محصول خوبی داشته، دیگر کشاورزان هم فکر می‌کنند که باید کشت سبب زمینی داشته باشند تا به نتیجه مطلوب برسند. اگر کمی عمیق تر به سینما نگاه شود، فیلم‌های پر فروشش تقریباً همین کارکرد را دارند که در سینمای ایران غالب این فیلم‌ها ماندگار هم نیستند.

کارکرد فست فود را برای مردم داشته‌اند. آمده‌اند، نگاه کرده‌اند و در ضمیرشان پس از چند روز، هیچ اثری از آن فیلم باقی نمانده است. اگر به فیلم‌های دیگر کشورها خصوصاً آمریکا نگاهی داشته باشیم، می‌بینیم که بخش قابل توجهی از فیلم‌های پر فروش آنها ماندگار بوده‌اند؛ به دلیل اینکه ساختار فیلم، نقش سازندگی شخصیتی و ملی داشته است.

* آقای دکتر حسن روحانی، چندی پیش گفتند که همه نهادها و ارکان نظام باید پاسخگوی ملت باشند. شما تا چه اندازه این مسئله را مد نظر دارید؟ آیا فکر می‌کنید رسالت شخصی که در حوزه‌های هنری متعددی فعالیت داشته را توانسته اید ایفا کنید؟

— این جمله آقای رئیس جمهور، جمله ای بسیار درست و متین است که البته کارکرد جهانی دارد. جوامع پیشرفته، جوامعی هستند که به میزان زیادی همه آحادش پاسخگو هستند. مسئولین نسبت به مردم، مردم به دولت و حتی هر خانواده در درون خودش. زمانی که این پاسخگویی درست شکل بگیرد، می‌شود گفت که آن جامعه، جامعه پیشرفته‌ای است.

اما حالا این سؤال پیش می‌آید که ما با چه جامعه‌ای مواجهیم؟ این را فراموش نکنیم که زیر ساخت‌های این پاسخگویی باید از درون دولت و به درستی شکل گیرد. آیا ما با دولت پاسخگویی مواجهیم؟ البته من فکر می‌کنم دولت آقای روحانی، نسبت به دولت پیش از خودش پاسخگوست. نباید انصاف را نادیده گرفت. اما آیا این مسئله غالب بر عملکرد دولت است؟ در بسیاری از زمینه‌ها این پاسخگویی وجود ندارد. خصوصاً در حوزه اقتصاد، ما با یک بلا تکلیفی و ندانم کاری عجیبی مواجهیم.

اصل جمله آقای روحانی درست است. منتهی این فرهنگ باید از درون دولت شکل گیرد تا در درون نهادها و آحاد جامعه گسترش یابد. بله، در سینما و به نحو چشمگیری در تلویزیون، بسیاری از اوقات پاسخگویی وجود ندارد که باید زمینه‌هایش به وجود آید و تقویت شود. زمانی که ما بخش قابل توجهی از کارکرد سینما و تلویزیون را می‌گیریم و رابطه اش را با مردم دچار اختلال می‌کنیم، دیگر نمی‌توانیم به راحتی از شفافیت و پاسخگویی سخنی به میان آوریم. در حال حاضر، تلویزیون در کجای زندگی مردم به واقع حضور دارد؟ این که می‌گویند در برنامه ۲۰:۳۰ به این موضوع یا آن موضوع پرداخته ایم، آن را فراموش کنید. چون در آن گرایش‌های سیاسی هم لحاظ شده و کارکرد اصلی در مورد موضوع از دست رفته است. تا چه اندازه سریال‌ها و فیلم‌ها می‌توانند به موضوعات و معضلات بپردازند؟ به طور مثال، اگر بخواهم به موضوع اختلاس‌ها به عنوان یک مشکل جدی در یک اثر بپردازم، تا چه اندازه می‌توانم؟ چقدر دچار ممیزی می‌شود؟ و آیا اساساً می‌شود به این موضوعات پرداخت؟ گاهی در مورد طرح یک فیلمنامه با مسئول مربوطه صحبت می‌کنیم و او استقبال می‌کند. در میانه راه یا پایان می‌بینیم که کرسی آن مدیر مسئول به شخص دیگری واگذار شد و شخصی که در آن جایگاه نشسته می‌گوید: امکان پخش این اثر وجود ندارد.

سینما که به نظر من جنبه واکنشی دارد؛ یعنی به جای طرح مسئله، واکنش نشان می‌دهد که این به حوزه فرهنگ سینما برمی‌گردد. بازتاب بخش قابل توجهی از محافظه کاری مدیران در وزارت فرهنگ و ارشاد است که در وجود

تکنولوژی از بهار ناصر خاکی

سازنده‌های بینیم، تهیه‌کننده‌های ترسند سرمایه‌گذاری کنند و بازگشت سرمایه وجود نداشته باشند. بنابراین محافظه کاری گسترش می‌یابد و یک فیلمنامه نویس، زمان گرفتن قلم در دست، به اجبار باید ممیزی‌ها را لحاظ کند و همین امر دلیل یک غالب بودن فیلم‌ها و سریال‌ها در ۵ یا ۱۰ موضوع مشخص و دیکته شده است و زمینه آگاهی دادن و آموزش از بین می‌رود. ما در مجموع ۵ سازنده جسور نداریم که بایستند و دفاع کنند. از به تصویر کشیدن حتی یک معضل اجتماعی.

* آیا فکر می‌کنید تصور سینمایی سینماگرانمان، به روز است؟

— بنا به دلایلی که ذکر شد، خیر. ما در کانون کارگردانان خانه سینما حدود ۳۰۰ عضو داریم که اگر نگاهی به فهرست داشته باشیم، حدود ۲۰۰ تن؛ سالهاست که اثری ارائه نکرده‌اند. از ۱۰۰ کارگردانی که کار می‌کنند، تقریباً هر سه یا چهار سال یک اثر می‌بینیم. تعداد معدودی از کارگردانان هر ۲ سال یک خروجی اثر دارند. به همین خاطر، ما به این تئوری می‌رسیم که بخشی از کارگردانان به روز نشده‌اند و حذف می‌شوند. بخشی از آن، فراگرفتن تکنولوژی است، یعنی تسلط به ابزار مدرن.

نکته دوم به روزشدن در حوزه‌های مختلف نظریه پردازی و معرفتی است که مسائل مطرح امروز جامعه ماست. ابعاد وسیع روان شناختی جامعه را در نظر داشته باشند و این که چگونه باید مطرح شود تا مخاطبانی که در شبکه‌های اجتماعی، با فضای گسترده‌ای در ارتباط هستند را جذب کنند و در عین حال به نکات آموزشی و آگاهی نیز توجه شود. اینها نکاتی است که عده ای از آن غافل‌اند و از سپهر کارگردانی حذف می‌شوند. همکاران مان گاهی گله دارند و می‌گویند دیگرانی که کار می‌کنند از رانت استفاده می‌کنند. در صورتی که بخشی از کارکردها به موضوع رانت برمی‌گردد و بخش دیگر بحث به روز شدن دیدگاه‌ها و تسلط بر تکنولوژی است.

* چرا برای دولت فعلی، فرهنگ سازی از طریق سینما موضوعی استراتژیک نیست؟ آیا نباید کلان تر به بازتاب سینما بر روی معضلات اجتماعی نگریست؟

— رئیس جمهور قبلی آقای احمدی نژاد، از ابتداهم داعیه‌ای نداشت که در حوزه فرهنگ صاحب نظر است و حرفی برای گفتن دارند. البته به مرور متوجه شد که به بحث فرهنگ بسیار مهم است، اما در عین حال نگاه کاربردی نداشت به این موضوع. تمام ارتباطشان در مواجهه با هنرمندان خلاصه می‌شد به توزیع کوپن!

آقای روحانی باشعار فرهنگی و ارتباط گسترده شان با هنرمندان و تصمیم به توسعه این رابطه وارد دولت یازدهم شد. این ارتباط وسیع از طرف آقای روحانی، به نظر من تنها به برپایی چند افطاری و گفتگویی میان ایشان و هنرمندان منتهی شد، که از قضا در مصاحبه‌ای گفته بودم که آقای روحانی مانند رؤسای صنوف با ما سخن می‌گویند؛ یعنی اگر فرضاً من رئیس خانه سینما هستم و سؤالاتی دارم، ایشان هم می‌آیند و طرح مسئله می‌کنند. فرض مثال می‌گویند: جایگاه سینما و هنرمندان بسیار والاست. چرا نباید نگاهی کاربردی تر به این حوزه داشته باشید؟... ما باید طرح مسئله کنیم و شما باید پاسخگویی کلامی و عملی به موضوعات مطرح شده داشته باشید آقای رئیس جمهور! به نظر من نگاه دولت‌های یازدهم و دوازدهم به سینما و حوزه فرهنگ، بسیار تزئینی است. وی در مورد علاقه مندی شان به استاد شجریان، داد سخن دارند و چنان در مورد استاد سخن می‌گویند که ما باید به این نتیجه برسیم که با رئیس جمهوری علاقه مند به حوزه هنر مواجهیم و زمانی که با یک فیلمساز عکس می‌گیرند، ما باید عمیق تر ایسن مطلب را درک کنیم؛ اما نتیجه نهایی چیست؟ آیا استاد شجریان توانسته‌اند در چندین سال گذشته، حتی پیش از بیماریشان فعالیت داشته باشند؟

در حوزه سینما هم با عرصه‌های کاربردی جدیدی مواجه نشدیم. تعداد فیلم‌های توقیفی یا فیلم‌هایی که با هزار و یک ممیزی درگیر شد، همچون دولت قبلی بود و از این ابزار، دولت آقای روحانی هم هیچ استفاده‌ای نکردند. البته در مصاحبه‌ای به این موضوع اشاره کردم که وزارت فرهنگ و ارشاد این دولت سعی کرد تا ارتباط دوستانه‌ای با حوزه فرهنگ و هنر داشته باشد که این قابل توجه است، اما این چقدر تبدیل به فعالیت و خرسندی شد؟ عملاً باید گفت که یک هیچ بزرگ!

ادامه دارد

خاطرات اجتماعی استاد امین الله رشیدی در عرصه آواز و موسیقی

یک عمر خاطره

۱۰۰

خوفناک

البته وقتی که در این عصر و زمان، بهای یک متر ساختمان روی هوا یعنی آپارتمان، از یک تا پنج میلیون تومان شده، آموختن موسیقی هم خرج دارد.

مادر بنده در اول ورود به تهران – سال ۱۳۳۵ – با پول خانه و اثاثیه‌ای که در کاشان فروخته بود، یک باب خانه ۲ طبقه دربست به انضمام یک دکان وصل به آن واقع در کوچه سالار اعظم خیابان نواب در جنوب غرب تهران، به مبلغ سه هزار و ششصد تومان خرید که امروزه، بهای نیم کیلو گوشت لخم نه، که گوشت با پوست و پی و استخوان گوسفند است که تنها خوراک آبگوشت یک خانواده سه نفری را تأمین می‌کند!

... (عجب، ما از موسیقی شروع کردیم و رسیدیم به آبگوشت، یعنی غذای سنتی خانواده‌های اصیل ایرانی!)

و ناگفته نیز از این نکته نگذریم که مقصر اصلی در این میان، خود دولت علیه است که نقش عمده را در گران کردن همه چیز دارد و ملت شریف هم به مصداق (الناس علی دین ملوکهم) چیزی از دولت خدمتگزار کم نمی‌آورند. از قدیم هم گفته‌اند: خداوند نجار نیست اما در و تخته را خوب به هم جور می‌کند.

پاپ و شعر نو

ما امیدوار بودیم و انتظار داشتیم که با گسترش وسیع حوزه موسیقی و با انبوه هنرجویانی که در این سال‌ها چه در کلاس‌های خصوصی و چه در هنرستان‌ها، فارغ‌التحصیل شده و به میدان آمده‌اند، دیگر در این بهار هنر، صدها گل خواهد شکفت و آثاری بس اثرگذار و ماندگار از خود به یادگار خواهند گذاشت، اما آثار ارائه شده به نسبت جمعیت موسیقی‌دان بسیار اندک بود.

در یکی دو سال اوائل تغییر رژیم، دو مسأله مدنظر قرار گرفت: ۱- شعرنو ۲- موسیقی جاز(پاپ).

این هر دو را تا مدتی متوقف کردند بدین معنی که چاپ شعرنو در روزنامه‌ها و مجلات تقریباً تحریم و ممنوع شد و همین‌طور هم موسیقی مُدرن – پاپ – از رسانه‌ها. ولی دو سالی بیشتر نگذشت که به قول شادروان قوام‌السلطنه: «کشتیان را سیاستی دگر آمد!»

شعر نو از زیر بته های فراموشی سر در آورد و حضرات پس از تجلید قوا مشغول تاخت و تاز به شکل سابق و حتی شدیدتر شدند که این نهضت تاکنون ادامه دارد و خواهد داشت، اما موسیقی پاپ با غیبتی تقریباً ده پانزده ساله مجدداً گردن کشید و آرام آرام یورش خود را از سرگرفت و تا اواخر سال ۸۳ به اوج اعلای خود رسید و شلنگ تخته و شلتاق آغاز شد و در یک کلام: «کاسه همان کاسه گشت و آتش، همان آتش!»

دور و تسلسل

بله، متولیان پنهان موسیقی، طبق فرامین خاصی که دریافت می‌کنند، گاهی تقدم را به موسیقی سنتی می‌دهند و(پاپ) را عقب می‌زنند و گاهی هم برعکس ... و این دور و تسلسل همچنان ادامه دارد و خواهد داشت. ما تا به حال نمی‌دانستیم که برای موسیقی بیچاره هم شورای سیاستگذاری تشکیل گردد، اما گردید! و همه می‌دانیم که دخالت سیاست در هنر، به کلی آن را از ارزش می‌اندازد. آقا، هنر که سفارشی و دستوری نیست. انگیزه هنرمند در خلق آثار هنری، احساسات درونی و زیباشناختی است، آزادی و ابتکار را از او سلب نکنید.

شلتاق رسانه‌ها

تعدد و تکثر رسانه‌ها – رادیو و تلویزیون – در عصر ما موجب دردسرهای و سردرگمی‌های شده است. یاد آن روزها خوش که در ایران فقط یک فرستنده به نام رادیو تهران – ایران – داشتیم.

ادامه دارد

پیام‌توانایی

«علیرضا پورحسینی»، شاعر و دانشجو کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور و دانش آموخته کارشناسی مدیریت فرهنگی است. پورحسینی با آنکه از هر دو پا دچار معلولیت است و از ویلچر استفاده می‌کند، اما همواره در جلسات ادبی مناطق جنوب تهران حضوری مؤثر دارد.

او مجموعه‌ای از شعرهای کوتاهش با عنوان «می‌ایستم» را در دست انتشار دارد و همچنین به تازگی انتشارات پیام‌توانایی را راه‌اندازی کرده است. در ادامه چند شعر از او را می‌خوانیم:

دلنگ می‌شود
دلنگ می‌شود
دلنگ می‌میرد
دلنگ آفتاب
آدم برفی!
تمام اهالی زمین منتظرت هستند
حتی روزها
که برای رسیدن به جمعه
از هم
سبقت می‌گیرند!
اول تمام دور برگردان ها نشسته‌ام
شاید
یکی از آنها تو را به من
بر می‌گرداند
بهرای تو و بی تو
تو ای کاش بودی مرا
همیشه برای تو
همیشه برای تو
اگر بی تو باشم
بدون تو خالی است
روایتگر چشم‌های
غزل‌های من تا ابد
چراغ‌های راهنمایی
می‌دانند چقدر دوست دارم
روز قرارمان
زودتر سبز می‌شوند.

به احترام سرود ملی کشورم می‌ایستم
از پله‌ها بالا می‌روم
سوار مترو می‌شوم
من
در خواب ویلچری نیستم!
چشمان تو حکایت عجیبی دارند
هروقت به آنها.... حتی
فکر می‌کنم
دلنگی‌هایم
شعر می‌شود!
حکایت عجیبی دارد
این سه حرف
ع، ش، ق!
تمام جهان در برابرشان کوتاه می‌آیند
حتی دیوار برلین!
سرنوشت غریبی دارد
همیشه نفرین می‌شود
جنگ!
هیچ گلی نمی‌تواند یک تنه
بهار بیاورد
الا تو!

کارکرد درمانی و درمانی شعر در جامعه

نموده است. تغییر جامعه‌ای که از کارکردهای درمانی برخوردار شده است، به همین سهولت میسر نیست بلکه روش صحیح بازگفتی از همان درمانی‌ها است با زبان و اندیشه‌ای نوتر که با این کار، چرخش تغییر بر ایستایی چرخش بیشتری را پیدا می‌کند.

برای مبارزه با یک موضوع که در جامعه متداول است، باید از ابزاری استفاده نمود که از نوع و جنس همان موضوع است. به عنوان مثال، وقتی غم و افسردگی در جامعه نمود دارد و زبان مردم نیز آکنده از درد و رنج است، بایستی با واژگانی از همین دست به میدان مبارزه رفت. به دیگر بیان، برای هموردی با هر موضوعی که در جامعه حاکم است، باید با ابزاری از جنس همان موضوع وارد میدان شد.

نه غم و درد را به همین سادگی می‌توان از جامعه گرفت و نه عشق و شادی را. هر موضوعی که در جامعه رواج می‌یابد، از یک سیر تعاملی و تکاملی برخوردار است و بدون در نظر گرفتن این سیر و طی طریق کردن آن، نمی‌توان به نتیجه‌ای منتج دست یافت. به عنوان مثال، شعر کارگری یا شعر بازاری را نمی‌توان در جامعه حذف کرد؛ زیرا که موضوعی به نام کارگری یا بازار در جامعه وجود دارد.

برای جایگزین کردن یک مسئله بایستی صورت مسئله را از جامعه پاک کرد و پاک کردن صورت مسئله هم در جامعه به همین سادگی نیست. ممکن است یک موضوع به نام کارگر در دنیای امروز کم رنگ شده باشد، اما نفس آن در جامعه وجود دارد. پاک کردن صورت مسئله را در جامعه، تنها با پاک کردن عینیت آن مسئله قابل رفع و حل نیست، بلکه صورتی باطنی و ذهنی به درشتی تاریخ جامعه دارد که به همین سهولت مرتفع نمی‌شود. چون تاریخ هر موضوعی وجود دارد، آن موضوع موجود است. بنابراین، کار هنرمند و یا شاعر با وجود آن موضوع است، نه تاریخ و موجودیت آن موضوع و در اینجا است که صورت مسئله‌ای به نام کارکرد درمانی شعر، نمود و نمودی بیشتر را به خود احساس می‌کند.

صلح و دوستی است، لایه شادی جامعه را تشکیل می‌دهند و شاعرانی که درونمایه شعرشان مشحون از درد، غم و انتقاد است، لایه غم جامعه را تشکیل می‌دهند و این دو کارکرد از بطن همین دو لایه شعری خیز برمی‌دارند و تأثیر کارکرد درمانی و کارکرد درمانی منوط به شرایط فرهنگی - اجتماعی این دو لایه دارد و به هر اندازه‌ای که جامعه شاد و یا غمگین باشد، به همان مقدار شعر می‌تواند کارکرد و کاربرد داشته باشد.

مرگ اندیشی و درد اندیشی در شعر زمانی شکل می‌گیرد که شاعر واقعیات جامعه را در همین سمت و سیاق نظاره‌گر است و چاره‌ای جز

تصویر واقعیات ندارد. حال پرسش این است که آیا شاعر می‌تواند بر خلاف منظور اصلی سخن براند و شعری شاد اندیش و حیات بخش و یا غم اندیش برآید؟

در جواب باید گفت که با توجه به دنیای عینی و عینیت‌هایی که در مقابل شاعر قرار دارد، کاری بس سخت و دشوار است. زیرا که شاعر هر آنچه را که حس و لمس می‌کند، به تصویر می‌کشد و فکر می‌کنم تنها راه، گرایش به سمت دنیایی ذهنی است و دنیای ذهنی نیز جامعه حال را نمی‌سازد بلکه آینده‌ای را برای آیندگانی می‌سازد که در شرایط حال قرار می‌گیرند.

بنابراین، بر خلاف منظور اصلی سخن گفتن در هر زمان و مکانی ممکن است، اما این شکل از سخن از نوعی روگرنگی و تقلید برخوردار نیست. زیرا پشت بند آن واقعیاتی است که جامعه را به سمتی کلاسیک و زمانبر هدایت

مقوله شعر و جامعه به مانند دو کفه ترازو می‌باشند و در ازمنه‌های تاریخ تا به امروز همگام و همسان با هم زیست کرده‌اند و این زیست مندی در هر زمان و مکانی خود را به شکل و شمایل آن زمان و مکان نشان داده است. شعر نه تقلید است و نه تقلید تقلید، بلکه یک واقعیت درونی است و بر خلاف سخن افلاطون که شعر را تقلید تقلید می‌داند و این پدیده پابنده را در زوایایی از کارکردی درمانی در جامعه محسوب نمی‌دارد، باید گفت که شعر یک واقعیت درونی است و این واقعیات از زیر لایه‌های معرفت‌شناسانه حقیقت طبیعت نشأت می‌گیرد و به بیانی درد جامعه را در ابعاد متفاوت درمان می‌کند.

ابزار یک نجار برای ساختن یک تخته چوب، ابزاری است که با نوع و جنس تخته چوب سازگار و مرتبط می‌شود و ابزار یک شاعر برای ساختن یک شعر واژگانی است که با نوع و جنس مردم سازگار است. بر همین اساس در می‌یابیم که کارکرد درمانی و کارکرد درمانی شعر در جامعه بستگی به نوع و جنس واژگان هم دارد. کارکرد درمانی شعر به کارکردی گفته می‌شود که این نوع کارکرد درد جامعه را درمان می‌کند. به رفتار درمانی یک فرد با سرودن یک تک بیت یا بیشتر به شرطی که فرد به فهم و درک درستی از آن شعر دست یابد و تأثیر مفهومی و فرهنگی خود را در فرد بر جای بگذارد، کارکرد درمانی شعر می‌گویند.

کارکرد درمانی شعر نیز به کارکردی اطلاق می‌شود که این نوع کارکرد بر درد جامعه دردی دیگر را بنسأ می‌نهد که این درد یا ثمر بخش و مفید است و یا دردمند و ایستا. به مانند خواندن یک بیت شعر برای جامعه که دارای درون مایه‌ای نژند و دردآور است، اما این نوع و جنس شعر هم با نوع و جنس افراد ارتباطی تنگاتنگ دارد و هم مرهمی بر زخم و دردهای این گونه افراد است. درد مانی شعر به معنی اضافه کردن دردی دیگر به درد اصلی فرد است و ممکن است که تسکین حال درد اصلی فرد هم باشد.

در این تفسیر از کارکرد شعر به این مهم دست می‌یابیم که شعر از دو لایه اساسی در جامعه برخوردار شده است. نخست لایه شادی جامعه است. شاعرانی که درونمایه شعرشان آکنده از عشق،

یاددرخت

یاد صدای قلب پرستو ها
رو بی قراری تنم افتادم
امشب تو این هوای زمستونی
یاد درخت بودنم افتادم
یادم میاد قبل تبر بارون
قبل از تبر بریدم و دل کندم
حالا دوباره دور و برم هستن
اقوام سر به زیر و تنومندم
اینجا پدر یه میله که بیکاره
مادر یه تختخواب غم انگیزه
خواهر شبیه پنجره‌ای بسته
می‌لرزه اما چای نمی‌ریزه
شومینه گرم با نفس هیزم
تعریف از شبایی که روشن بود
اون که اسیر شعله و شومینه‌س
بیچاره همولایتی من بود
دلنگ روزهای بهاریم
مثل یه شاخه توی دل بادم
امشب تو این هوای زمستونی
یاد درخت بودنم افتادم

شعر کلاسیک

کنار تو

گل کرده گونه‌های انارم کنار تو
بی تايم و بدون قرارم کنار تو
پیش از آسمان دلم بسد گرفته بود
می‌خواهم عاشقانه ببارم کنار تو
عطر تو می‌نوازد شوق جوانه را
سر شاخه‌های سبز بهارم کنار تو
بگذار هر دقیقه تو را آرزو کنم
هر آنچه که ندارم و دارم کنار تو
تلفیق شانه من و انگشت های تو
موسیقی نوازش تارم کنار تو
چون رود سرکشی که به دریا رسیده است
مشتاق آنکه سر بگذارم کنار تو
اصلاً بعید نیست که هر چهار فصل سال
در باغمان بهار بکارم کنار تو

بخش دوم

از مینیاتور تا کاریکاتور

سیدسعید سدی

داوینچی قابل ذکر است. امروزه، واژه کارتون در مورد طرح‌های هزل‌آمیز و نکته‌دار - غالباً سیاسی - به‌کار برده می‌شود: معادل کاریکاتور.

بی‌شک برخی فرهیختگان و تجار و سفرای ایرانی یا روشنفکران فراری در کشورهای میانجی - نظیر عثمانی - از طریق جراید فرنگی، با کاریکاتور آشنا شده بودند، اما توده مردم ایران و فعالان فرهنگی و انقلابی در داخل کشور، از طریق روزنامه معروف ملانصرالدین که از قفقاز به ایران آمد، با کاریکاتور ارتباط برقرار کردند.

این نشریه، از آن جهت که توسط عده‌ای از نویسندگان مسلمان و همسایه تهیه می‌شد، به سرعت و سهولت بیشتری وارد ایران شده و به دست مردم می‌رسید و منشأ تحولات بزرگی در مطبوعات و فرهنگ عمومی ایران شد. نوشته‌های انتقادی و انقلابی این نشریه و توجه خاص نویسندگان و تصویرگرانش به فضای خاص زندگی مردمان قفقاز و ایران، برای خوانندگان جالب بود.

«ملانصرالدین» برنده‌ترین حربه را انتخاب کرده و از شیوه جدید در ادبیات و هنر، یعنی «طنز رئالیستی» در قالب مقالات، اشعار و تصاویرش با آگاهی و قدرت استفاده می‌نماید. وی دشمن جاهل و موهوماتی است که سالیان سال به مردم تحمیل شده و مانع رشد فکری و اجتماعی آنان گردیده است. آثارش همچون آینه‌ای تمام‌نما، معایب و زشتی‌ها و کج‌فکری‌های مردم را به آنها نشان می‌دهد:

«برادران، وقتی که روزنامه را به دست دارید و قهقهه خنده‌تان به آسمان رفته و چشمان اشک‌آلودتان را به جای دستمال با دامن پیراهنتان پاک می‌کنید و «لغت بر شیطان» می‌گویید، در آن حال اگر می‌خواهید بدانید که به چه کسی می‌خندید، آینه‌ای به دست بگیرید و سیمای مبارک خود را در آن ببینید!...»

بدین ترتیب، ادبیات رئالیستی و طنز در غالب مطبوعات ایران شروع به رشد و فعالیت نموده، و در این راه می‌بینیم که حتی هنر تصویری تغییراتی کلی می‌کند و هنرمندان نقاش در روزنامه‌ها آثار رئالیستی، رئالیسم انتقادی و کاریکاتور به وجود می‌آورند. تصاویر هجو و کاریکاتور در ایران با پیروی (و گاهی با تقلید صرف) از شیوه آثار نقاشان ملانصرالدین شروع شده و ... بیش از پنجاه سال تأثیری عمیق در کیفیت و تکنیک آثار کاریکاتور در ایران به‌جای می‌گذارد.

اما آنچه بی سابقه بود و برای نخستین بار در فرهنگ ایران تجربه شد، تصویرهای طنزآمیز و نقش‌های انتقادی بود که به زودی در جامعه جا باز کرد و به اسم کاریکاتور محبوبیت زیادی پیدا کرد. اغلب مردم در آن دوره بی‌سواد بودند و طبیعی است که هنرهای بصری در چنین جامعه‌ای قدرت افزون‌تری داشته باشد.

الگوی بی‌چون و چرای این نگاره‌های انتقادی و فکاهی، نقاشی بود به نام «استعار» (صابر) که اسم اصلیش عظیم‌زاده بود و تصویرهای مجله ملانصرالدین را می‌کشید.

«کاریکاتوریست برجسته ملانصرالدین، عظیم عظیم‌زاده (متولد ۱۸۸۰، متوفای ۱۹۴۳ میلادی) بود که از طریق کپی و تقلید کارهای ملانصرالدین کارش را آغاز نمود. پس شروع به کشیدن کاریکاتورهایی با موضوعات بسیار حاد اجتماعی کرد که آن زمان، روزنامه‌ها خوانان و خریدار آنها بودند. طولی نکشید که این آثار عنوان «صابر کاریکاتوریست» را برایش کسب کرد. زیرا مضامین مورد علاقه وی در این آثار همان‌هایی بود که صابر، شاعر شوخ طبع مجله ملانصرالدین، هم به تندی و تیزی به آنها می‌پرداخت. مضامین این دوره از کارهای عظیم‌زاده عبارت بودند از انتقاد از آداب و رسوم - عهده او سخیفی - مانند تماشای «جنگ خروس‌ها»، «جنگ قوچ‌ها» و «جنگ سگ‌ها»، که همه روزه در میدان و معابر شهرها ترتیب داده می‌شد و جمعیت عظیمی برای تماشای آنها گرد می‌آمد. مضامین دیگری که موضوع کاریکاتورهای عظیم‌زاده قرار گرفته، عبارت‌اند از نابرابری‌های اجتماعی مانند: «عروسی اغنیا و عروسی فقرا»، «ماه رمضان اغنیا و ماه رمضان فقرا» و موقعیت زنان در جامعه آن روز آذربایجان که این مضامین در آثار عظیم‌زاده جاودانه شده‌اند.

ادامه دارد

سهم کمال‌الملک در این میان [گذشتن آشکار از قیود سنتی] قاطعیت او بود در اخذ کامل فن و سنت نقاشی غربی و در این راه، از حیث مهارت فنی و رعایت همه اصول و قواعد هیچ کم و کسری ن‌گذشت؛ اما شمایل کمال‌الملک به این امر، بیش از آن که منحصر به نیت و خواست شخصی او مربوط شود، به دو زمینه اساسی بر می‌گردد:

اول به حرکت کلی تاریخی ایران در زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی که در آغاز عصر قاجاریه با شدت تمام به سوی غربی‌شدن می‌شتافت و دوم به تمدن فراگستر غرب که با به استعمار درآوردن آسیا، به اوج تهاجم خود رسیده بود و همراه با حرکت خردکننده‌اش، مبانی فرهنگی، تصویری و هنری‌اش را نیز جایگزین سنت‌های دیرینه محلی می‌کرد. نظیر این حادثه در هند، چین، ژاپن و عثمانی نیز اتفاق افتاد و غربی‌شدن نقاشی سنتی آنان را گریزناپذیر ساخت...»

در چنین شرایطی که اهل فرهنگ و صاحبان ذوق، بیش از مینیاتورهای شیرین و دلکش بهزاد یا مینیاتورهای تلخ و دلگرای سلطان محمد، مفتون دیوارنگاره‌های کلیساهای جلفای اصفهان یا کپی‌های باسماهای اروپایی هستند، روزنامه‌ها از آن سوی مرزها می‌آیند. از هند و قاهره و باکو و استانبول، و نیز از پاریس و لندن و وین این نشریات، تصاویر ساده‌ای دارند که اصلاً واقعی نیست، اما به شدت معطوف به واقعیت و نقد و هجو آن است.

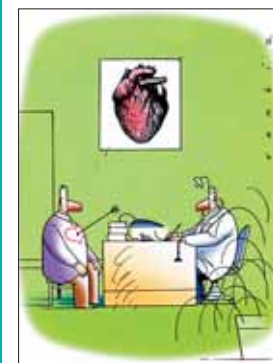
کاریکاتور، همزمان با تغییر ذائقه هنرهای ایرانیان و در سایه گسترش رئالیسم در نگارگری، همزاد مطبوعات نوینی است که پای به زندگی ایرانیان می‌گذارد. نسیم مطبوعات، به‌زودی به توفان انقلاب مشروطه بدل می‌شود. مخاطب روزنامه‌ها، توده مردم‌اند، لذا هنر و فرهنگی را که با خود می‌آورند، تعمیم بخشیده و به هنرهای مردمی بدل می‌کنند. از این منظر، کاریکاتور، دستانوردی دیگر از آشنایی ما با غرب بوده است و تا این زمان، حدود یکصد و بیست سال از آشنایی اولیه ایرانیان با این نوع نگاره مطبوعاتی می‌گذرد.

در اینجا پیش از توضیحات دقیق تر در باره کاریکاتور و ظهور آن در مطبوعات و فضای فرهنگی و ذهنی ایرانیان، لازم است توضیحاتی بدهم درباره ماهیت و چیستی یا به اصطلاح تعریف کاریکاتور. ریشه‌یابی کاریکاتور، در معنای مورد نظر ما، یعنی تصاویر طنزآلود و مضحکه‌های انتقادی به‌صورت نقش‌های اغراق‌شده و استعاری، مانند اغلب ابداعات نوین فرهنگی و هنری ایرانیان، تعلق به مقدمات و الزامات انقلاب مشروطیت دارد. در دائرةالمعارف هنر، در تعریف کاریکاتور چنین آمده است:

«CARICATURE ایتالیایی: [CARICARURA] بازنمایی اغراق‌آمیز کشف یا ویژگی‌های اشخاص به‌منظور آن که مضحک جلوه کنند. به‌طور معمول، چون وسیله‌ای برای هجو و طعن اجتماعی و سیاسی به‌کار برده می‌شود. آینه‌اله کاراتچی برای نخستین بار در سده هفدهم، این و اثر، را به طراحی‌های خودش و سایر اعضای آکادمی بولونیا اطلاق کرد. او بر این عقیده بود که با مبالغه در خصوصیات قیافه یک فرد می‌توان شباهت را بارزتر نمود.

تاریخ کاریکاتور، به نقاشی‌های مسخره‌آمیز یونان و روم باستان بازمی‌گردد؛ و نمونه‌های پیشین آن را در مجسمه‌ها و تصویرهای گروتسک قرون وسطا و برخی تمرین‌های سیماشناسی لئوناردو داوینچی می‌توان یافت. کاریکاتور در مطبوعات سده‌های نوزدهم و بیستم بسیار رایج شده است. هوگارت، گویا، دُمیه، گُرس از جمله هنرمندانی بودند که در این زمینه آثاری برجسته آفریدند.

در زبان انگلیسی، واژه «کارتون» را نیز در همین معنا به‌کار می‌برند. چون پای واژه کارتون هم به میان کشیده شد، توضیحی بر این اصطلاح هم نقل می‌کنیم: «کارتون CARTOON، اصطلاحی است با دو معنای متفاوت؛ در اصل، این واژه را در مورد طراحی یا نقاشی مقدماتی برابر مقیاس و دقیق برای دیوارنگاره‌ها، نقش‌بافت‌های دیوارکوب، شیشه‌نگاره‌ها، و پرده‌های نقاشی به‌کار می‌برند. نمونه مشهور آن در این معنا، کارتون‌های رافائل است که برای نقش‌بافت‌های دیوارکوب نمازخانه سیستین تهیه شده بودند. از دیگر نمونه‌های مشهور، کارتون مریم و مسیح کودک و حنا قدیسه اثر لئوناردو

رضا زیا

ازدواج جوانان و تحریم‌ها

آنچه می‌خواهیم بفرماییم؛ هیچ ربطی و بلکه هیچ دخلی به آنچه که پیش از ما، دستیار ویژه رئیس جمهور، همین چند سال پیش فرمودند، ندارد. برای این که فرمایش ما از فرمایش ایشان جدا شود، اجازه بدهید همین ابتدای این مقال و قبل و قال، فرمایش ایشان را از سال ۱۳۹۴ نقل کنیم که ببینند یادمان نرفته است، و سپس به فرمایش خودمان بپردازیم که مثل همیشه متین و معقول است. مگر خلافتش ثابت شود.

اصل فرمایش: «جوانان استطاعت مالی برای ازدواج ندارند و دولت وظیفه دارد این مشکلات را بر طرف کند و امیدواریم با لغو تحریم‌ها این مشکلات بر طرف شود.» - منبع موثق

فرمایشات ما: هرچند که از حیث دستوری، «فرمایشات» غلط است، اما این یک غلط هم روی سایر غلط‌های ما... فقط دیکته نانوشته غلط ندارد. حالا اصل فرمایش متین ما در باب اثرگذاری تحریم‌های ناجوانمردانه بر روی ازدواج‌های جوانمردانه هم همین است که واقعا اثرات منفی و بازدارنده دارد. طرف جهیزیه اش آماده است و خانه بختش هم مهیا و مشکل مکان و مسکن برای مهرورزی هم ندارد؛ اما تاریخ ازدواجش را مشخص نمی‌کند. معتقد است که بعد از رفع تحریم‌ها اعلام خواهد کرد. ای بسا که که دلواپس نرخ مهریه است.

نمونه‌های دیگر: به نظر مبارک ما - و امثال ما - نه تنها تحریم‌ها با کاهش ازدواج‌ها در ارتباطی تنگاتنگ و بلکه هم شدیدتر می‌باشد، که بر روی خیلی از چیزهای حساس دیگر هم اثرگذار است و تأثیرات منفی و بازدارنده دارد. برای این که عرایض ما مستند باشد، ذیلاً به چند نمونه آزمایش شده و چند صحنه مشاهده شده دیگر، توجه بفرمایید:

۱- **صحنه ای در منزل:** مهمان خانه دارد خداحافظی می‌کند که به سلامتی برود. ظاهراً شارژ اینترنت صاحبخانه تمام شده است. دم در مشغول باز کردن گره بند کفش خود است که گرکش گویا کمی سفت شده و به سختی باز می‌شود. با عصبانیت می‌گوید: «لغت به این تحریم‌ها... چقدر سفت شده این گره بند کفش!»

۲- **صحنه ای در مغازه:** مشتری دارد به شانه تخم مرغ نگاه می‌کند و زیر لب زمزمه می‌کند: «شانه‌هایت را برای گریه کردن دوست دارم» و از مغازه دار علت گرانی تخم مرغ را می‌پرسد. صاحب مغازه می‌گوید که به خاطر تحریم هست. اگر تحریم‌ها برداشته شود، مرغ‌های مملکت دوشیفته کار می‌کنند. جای کار بیشتر دارند.

۳- **صحنه ای در درمانگاه:** مرضی در حال آماده شدن برای تزریق آمپول در ناحیه مورد نظر است. آمپول زن کاربلد از آمپول خور کارکشته می‌خواهد که همکاری کند: «شل کن... شل کن!»، اما با این وجود (!) چنان تزریقی می‌کند که صدای طرف به آخ بلند می‌شود. آمپول زن عذرخواهی می‌کند که: «بخشید؛ مملکت در شرایط تحریم است و بهتر از این نمی‌شد زد!»

۴- **صحنه ای در بانک:** اقششار یارانه بگیر، تماماً صف کشیده اند که یارانه شان را دریافت کنند. یکی از دهک‌های پایین جامعه به دهک دیگر می‌گوید: «آخه تا کی همش ۴۵ تومان...؟ مگه هرسال قیمت‌ها ثابت مانده که مبلغ یارانه تکان نمی‌خورد؟» یکی از دهک‌های همدرد، دست روی شانه اش می‌گذارد که: «ای عزیز دل برادر؛ بگذار تحریم‌ها برداشته شود؛ آن وقت یارانه اشخاص پولدار و برخوردار قطع می‌شود و در عوض یارانه ما بیشتر می‌شود. دعا کن تخم تحریم‌ها وریفتد برادر!»

۵- **صحنه ای در کوچه:** به شخصی که خودرو خود را درعرض پیاده رو پارک کرده، می‌گویم: «عزیز من (طرف آقااست)؛ چرا مانع رفت و آمد مردم شده ای؟ مگر این کار، تضییع حق الناس نیست؟» عصبانی می‌شود و می‌گوید: «نفست از جای گرمی در می‌آید. با وجود این تحریم‌ها چه توقعاتی داری!»

چهل سال پیش...

تمامی مطالب از روزنامه اطلاعات روز دوشنبه ۲۶ تیرماه ۱۳۵۷ (برابر با ۱۱ شعبان ۱۳۹۸ و ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۸) نقل شده است

یک قائم مقام دیگر حزب رستاخیز استعفاداد

امروز سناتور محمدحسین موسوی قائم مقام دبیر کل حزب رستاخیز ملت ایران از سمت قائم مقامی دبیر کل استعفا داد. وی استعفا را بخاطر آن داد تا دست دبیر کل در تغییرات تشکیلاتی و انتصابات آینده باز باشد. سناتور محمدحسین موسوی قائم مقام امور تشکیلاتی حزب بود و در زمان تصدی وی انتخابات وسیع داخلی حزب و تأسیس شوراهای حزبی و همچنین هیئت اجرایی جدید و دفتر سیاسی انجام گرفت.

افزایش حق بیمه، کارفرمایان را به ستوه آورده است

دولت کنونی باید مسئولان گذشته مملکتی را که اطلاعات ناصحیح داده‌اند، به اتهام، مسامحه و سهل انگاری و فریب به محاکمه بکشاند. این مطلب را علی ایمانی نماینده انجمن شهرستان تهران در جلسه دیروز این انجمن که به ریاست مهندس مظفر زنگنه تشکیل شده بود بیان کرد و سپس افزود: وقتی قانون اصلاحات ارضی را اجرا و دست مالکان بزرگ را از روستاها کوتاه کردیم در میان آنها مدیران بسیار لایقی هم وجود داشت که آنها را هم کنار گذاشتیم، در صورتیکه بجای آنها هیچ مدیر تازه‌ای را تربیت نکرده‌ایم. ناطق سپس گفت کار سرمایه‌گذاری در صنعت هم اخیراً نقصان چشمگیری پیدا کرده بطوریکه در سال‌های اخیر کمتر سرمایه‌داران ما به سرمایه‌گذاری رغبت پیدا می‌کنند چرا که این گروه سرمایه‌های خودشان را به خارج از مملکت منتقل میکنند، این خروج سرمایه بخاطر آن است که وزیر بهداری و بهزیستی حق بیمه کارگران را افزایش داده بدون آنکه به آنها سرویس بدهد این افزایش حق بیمه کارفرمایان را به ستوه آورده و حتی برخی از آنها کارخانه‌های خود را تعطیل کرده‌اند.

حداقل افزایش فوق العاده شغل معلمان

برای همپراز شدن فوق العاده شغل معلمان با سایر کارمندان دولت، وزارت آموزش و پرورش اولین گام را برداشت و نمایندگان سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه را برای چگونگی اجرای فرمان به مذاکره و تبادل نظر دعوت کرد.

با اجرای فرمان همایونی، از اول آبانماه امسال فوق العاده شغل معلمان با کارمندان اداری «هم گروه» برابر خواهد شد، یعنی فوق العاده شغل معلمان گروه ۴ حداقل ۶ هزار و ۵۰۰ ریال - گروه ۵ حداقل ۸ هزار ریال - گروه ۶ حداقل ۹ هزار و پانصد ریال - گروه ۷ حداقل ۱۱ هزار ریال - گروه ۸ حداقل ۱۲ هزار و پانصد ریال و گروه ۹ حداقل ۱۴ هزار ریال خواهد بود.

۹۵۰ جایگاه بنزین در کشور ساخته میشود

سختگیری شرکت ملی نفت ایران اعلام داشت که برای ایجاد جایگاههای جدید شرکت هم اکنون از مجموع ۲۰۰۰ جایگاه موردنظر طرحی برای ساختن حدود ۹۵۰ جایگاه در سراسر کشور در دست مطالعه میباشد و بزودی بررسیهای فنی و اقتصادی آن خاتمه خواهد یافت و این طرح برحمله اجرا گذارده خواهد شد. برای رفع کمبود جایگاه در بعضی از مناطق کشور بدستور هوشنگ انصاری رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران مقداری جایگاه موقت در نقاط مختلف کشور در حال حاضر در دست ایجاد میباشد.

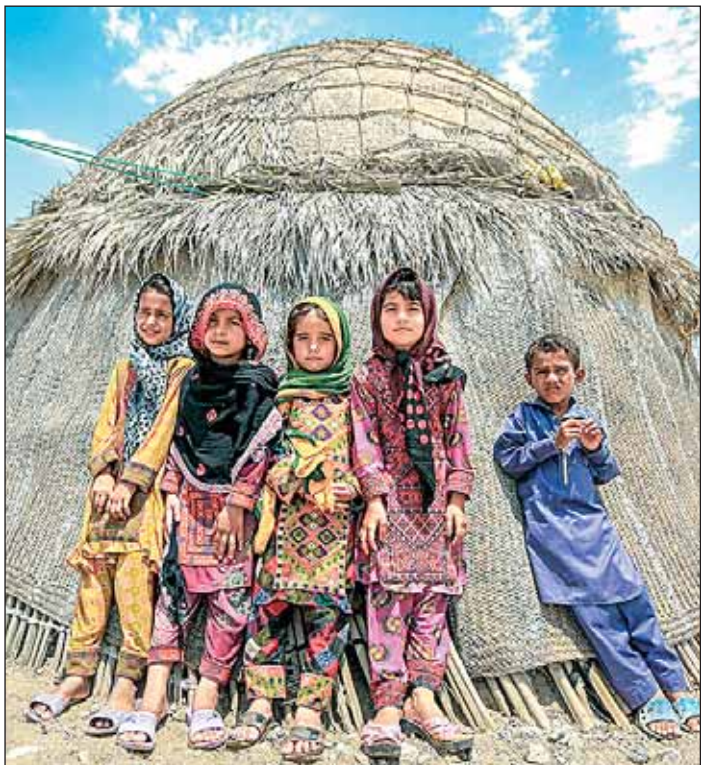
ضوابط پرداخت وام مسکن به کارگران کارگاهها

ضوابط پرداخت وام مسکن برای کارگاهها اعلام شد و به کارگران وام گیرنده معادل شصت ماه حقوق برای تهیه مسکن وام داده میشود. صندوق تأمین اجتماعی طی بخشنامه‌ای ضوابط اعتبار وام مسکن را اعلام کرد، در این بخشنامه گفته شده است با توجه به مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی اعتبار وام مسکن برای هر کارگاه در هر سه ماه معادل بیست درصد متوسط حق بیمه پرداختی آن کارگاه است.

بشقاب پر نده در آسمان تهران!

دیشب یک جسم پرنده نورانی در آسمان ساوه و تهران پدیدار شد. دیشب عده زیادی از اهالی تهران در پشت بامها، نظاره گر جسم پرنده نورانی بودند که از شرق تهران بسوی غرب و طرف ساوه حرکت میکرد. گروهی از ساکنان تهران، پرواز شیئی نورانی را که گفته میشود بشقاب پرنده بود، با تلفن به برج مراقبت فرودگاه مهرآباد و رادیو تهران اطلاع دادند.

قاب امروز

کودکان روستای قلعه گنج در جنوب کرمان / عکس: بهزاد علیپور

سرایه

لعل او بازار جان خواهد شکست
خنده او مهر کان خواهد شکست
عابدان را پرده این خواهد دید
زاهدان را توبه آن خواهد شکست
هودج نازش نگنجد در جهان
لیک محمل برجهان خواهد شکست
پرنیان جوئی به پای پیل غم
دل چو پیل پرنیان خواهد شکست

روی گندم گون او در چشم ماه
خار راه کهکشان خواهد شکست
غمزه اش ار غوغا کند هیچش مگوی
کو طلسم آسمان خواهد شکست
دشمنان از داغ هجرش رسته‌اند
پل همه بر دوستان خواهد شکست
جای فریاد است خاقانی که چرخ
ناله فریاد خوان خواهد شکست
خاقانی

جدول شرح در متن

غلامحسین باغبان

رگ حیاتی	نیروی بی‌پایان	خار گل یا ماهی	میوه مریایی	هزینه	دکتر حیوانات
انرژی نو	روکار بنا	منکر وجود خدا	وزیدن		
سرد و ترانه	عقاید شمردنی	تور چشم	سزای عمل		
تکرار حرف	تور چشم	تور چشم	قلیل		
دوازدهم	تور چشم	تور چشم	قدرت تشخیص		
عامل وراثت	پسوند	صفت ساز	شامل همه		
اشاره	چیزها	طویل	حس برای تمام عمر		
خس	پایانی آذری	بنج آذری	بیمه‌ای کرباس		

رگ حیاتی	نیروی بی‌پایان	خار گل یا ماهی	میوه مریایی	هزینه	دکتر حیوانات
انرژی نو	روکار بنا	منکر وجود خدا	وزیدن		
سرد و ترانه	عقاید شمردنی	تور چشم	سزای عمل		
تکرار حرف	تور چشم	تور چشم	قلیل		
دوازدهم	تور چشم	تور چشم	قدرت تشخیص		
عامل وراثت	پسوند	صفت ساز	شامل همه		
اشاره	چیزها	طویل	حس برای تمام عمر		
خس	پایانی آذری	بنج آذری	بیمه‌ای کرباس		

حل

۴۷۴۶

امروز در تاریخ

شاه اسماعیل صفوی دولت مرکزی نیرومندی ایجاد کرد

۱۷ جولای زادروز شاه اسماعیل صفوی (اسماعیل یکم از دودمان صفویان) است که در سال ۱۴۸۷ میلادی به دنیا آمد و در سال ۱۵۰۱ میلادی پس از پیروزی بر ترکمانان آق قویونلو به قدرت رسید و سال بعد شیعه اثنی عشری را مذهب رسمی ایران قرار داد و سپس به تمرکز امور در پایتخت و کوتاه کردن دست حاکمان محلی پرداخت.

او با سرکوب گردنکشان داخلی و نیز ازبکان در خراسان بزرگتر و ضمیمه ایران ساختن مجدد بین النهرین و از جمله شهر بغداد، دولت مرکزی نیرومندی مشابه دولت ساسانیان به وجود آورد.

استیضاح عبدالحمید هژیر

عباس اسکندری نماینده مجلس از حزب کمونیستی توده ۲۶ تیرماه ۱۳۲۶ عبدالحمید هژیر نخست وزیر وقت را به سوء مدیریت و در پیش گرفتن سیاست نادرست در امور داخلی و خارجی کشور و نشان دادن ضعف در قبال مسئله بحرین متهم کرد و استیضاح او را تسلیم داشت.

تأسیس یک مرکز کتاب نویسی به سبک ساسانیان در بغداد

طبق مندرجات دائرة المعارف کتاب، ۱۷ جولای سال ۸۳۰ میلادی، ایرانیانی که به عنوان مشاور با مأمون خلیفه عباسی همکاری داشتند و عمدتاً با او از خراسان به بغداد رفته بودند در این شهر مؤسسه ای دایر کردند که بی شباهت به بنگاه تألیف و ترجمه کتاب نبود که ۲۶۵ سال پیش از آن به تصمیم خسرو انوشیروان، شاه وقت ساسانی ایران در تیسفون (مدائن) واقع در ۲۰ مایلی جنوب بغداد) دایر شده بود و ترجمه کلیله و دمنه از زبان سانسکریت (هندی) به فارسی از کارهای آن است.

ناپلئون تسلیم شد

۱۷ جولای سال ۱۸۱۵، ناپلئون بناپارت فاتح اروپا که زمانی آرزو داشت اروپا را تحت ریاست فرانسه یکپارچه کند، ۲۹ روز پس از شکست نیروهایش در «واترلو» واقع در بلژیک خود را رسماً تسلیم دشمنانش کرد و به جزیره «سنت هلن» در اقیانوس اطلس تبعید شد و تا پایان عمر در آنجا و زیر نظر دولت انگلستان بود.

www.iranianshistoryonthistday.com

سودوکو

۲۲۳۴

۸	۱	۷	۲	۹	۶	۳	۵	۴	۱	۸	۶
۲	۶	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۶
۱	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۶	۳
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸
۳	۵	۴	۱	۸	۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸

۳	۴	۷	۹	۵	۲	۱	۸	۶	۳	۱	۸	۶
۱	۸	۶	۳	۴	۷	۹	۵	۲	۱	۸	۶	۳
۹	۵	۲	۱	۸	۶	۳	۴	۷	۹	۵	۲	۱
۷	۳	۴	۲	۹	۵	۱	۸	۶	۳	۴	۷	۹
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۵	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶
۶	۳	۱	۸	۴	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۶

حل ۲۲۳۳